

ପ୍ରବୃତ୍ତି କ୍ରମ

ସୋଷାଲିଷ୍ଟ ଯୁଦ୍ଧିତି ସେଣ୍ଟର ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ(କମ୍ପ୍ୟୁନିଷ୍ଟ) • ଓଡ଼ିଆ ମୁଖ୍ୟପତ୍ର - ପାଞ୍ଜିକ • ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ମୁଖ୍ୟ ସମାଦକ-କମ୍ପ୍ୟୁଟର, ତାପସ ଦର୍ଶନ ମୁଲ୍ୟ-ସଙ୍ଗକ୍ଷେତ୍ର

VOL NO. - 10, ISSUE NO. - 5, DATE : 15.08.2023-30.08.2023

FORTNIGHTLY (ODIA), Bhubaneswar.

PAGES-08

ବୁଗେଡ ପ୍ୟାରେଡ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡ ସର୍ବଭାରତୀୟ ମହାସମାବେଶ ଦୂତନ ଆଦର୍ଶରେ ଗୃଖଳିତ ପ୍ରତ୍ୟେକଭାବରେ ଜନସମ୍ମଦ୍ଦର ଏକ ଅନନ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠବି

୪ ଅଗଷ୍ଟ । ସ୍ଵାଧୀନତା ଆମ୍ବାଳନର ଅପୋଷହୀନଧାରାର
ମହାନ ସଂଗ୍ରାମୀ, ଶୋଷିତ ମଣିଷର ମୁକ୍ତିର ପଥପ୍ରଦର୍ଶକ,
ସର୍ବହରାର ମହାନ ନେତା, ଏ ଯୁଗର ଅଗ୍ରଣୀ ମାର୍କ୍ଜବାଦୀ
ଦାର୍ଶନିକ, ଭାରତବର୍ଷର ଏକମାତ୍ର ଯଥାର୍ଥ ବିପ୍ଳବୀ ଦଳ
ଏସ.ୟୁ.ସି.ଆଇ(କମ୍ଯୁନିଷ୍ଟ)ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସାଧାରଣ ସଂପାଦକ
କମ୍ପ୍ରେଡ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଜନ୍ମଶତବର୍ଷ ପାଳନର ଉଦ୍ୟାପନା
ଦିବସ । ଏହି ଉପଲବ୍ଧ ପାର୍ଟିର କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କମିଟି ପକ୍ଷରୁ
କଲିକତାର ବ୍ରିଗେଡ ପ୍ରାରେତ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡରେ ସର୍ବଭାରତୀୟ ବିଶାଳ
ମହାସମାବେଶର ଆୟୋଜନ । ଦେଶର କୋଣେ ଅନୁକୋଣେ
'ବ୍ରିଗେଡ ଚଲୋ'ର ପ୍ରତିଧ୍ୱନି । ଏହି 'ବ୍ରିଗେଡ ଚଲୋ'ର
ଡାକରାରେ ଯେମିତି ରହିଛି ଏକ ବିପ୍ଳବୀ ସ୍ଵର୍ଗୀ ଓ ଗଭୀର
ପ୍ରତ୍ୟୟ । ବ୍ରିଗେଡକୁ ସଫଳ କରିବା ପାଇଁ ଚାଲିଛି ଆକୁମାରି
ହିମାଚଳ ଦୀର୍ଘ ପ୍ରସ୍ତୁତି । ଉକ୍ତଶ୍ରୀ ଆଉ ଆବେଶରେ ଏହି ଦିବସର
ଅପେକ୍ଷାରେ ମୁକ୍ତିକାମୀ ଜନତା ଅଧୂର । ରାଜନୈତିକ ମହଲରେ
ଚର୍ଚା । ଦୀର୍ଘ ଗାୟବର୍ଷ ପରେ ଏକକ ଶକ୍ତିରେ
ଏସ.ୟୁ.ସି.ଆଇ(ସି)ର ବ୍ରିଗେଡ ଅଭିଯାନ ! ଏହି ଦଳର ନା
ଅଛି ଅର୍ଥବଳ, ନା ଅଛି କୌଣସି ଏମ୍ବଲ୍ୟୁ, ଏମ୍ପି ନା ଅଛି
ପ୍ରଶାସନିକ ବ୍ୟାକିଙ୍ଗ । ଯେଉଁଠି ବଡ଼ ବଡ଼ ଦଳ ବି ଏକକ ଶକ୍ତିରେ
କୋଟି କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରି ବ୍ରିଗେଡରେ ସଭା କରିବା ଚିନ୍ତା
କରିପାରନ୍ତି ନାହିଁ, ସେଠି ଏହି ଦଳର ଏତେ ସାହସ, ଏତେ
ସ୍ଵର୍ଗୀ ! ସାଧାରଣ ଲୋକ ମଧ୍ୟରେ ବି ସଂଶୟ । ଅଗଷ୍ଟ ମାସ ।
ବର୍ଷା ରତ୍ନ । ଚାଷବାସର ସମୟ । କେଉଁଠୁ ଲୋକ ଆସିବେ,
କିଭଳି ଆସିବେ ? ସମ୍ବୁଦ୍ଧସମ ବ୍ରିଗେଡ ଭରିବ ତ ? ଏହିଭଳି
କେତେ ପ୍ରଶ୍ନ ? ପୁଣି କାହାରି କାହାରି ମଧ୍ୟରେ ଆବେଶ ଭରା
ଆସ୍ତା । ବ୍ରିଗେଡର ମହାସମାବେଶ ସଫଳ ହେବା ମହାନ ନେତା
କମ୍ପ୍ରେଡ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଜନ୍ମଶତବର୍ଷ ଉଦ୍ୟାପନୀ

ମହାସମାବେଶ ଗଣଆଦୋଳନର ସ୍ଵର୍ତ୍ତମ ଇତିହାସରେ
ନିଶ୍ଚିତଭାବେ ଏକ ନୃତନ ପର୍ବ୍ର ଯୋଡ଼ିଦେବ । ଶେଷରେ ସେହି
ପ୍ରତିକ୍ଷିତ ଦିନ ଆସିଲା । ଅଗଣ୍ଟ ନା ତାରିଖରୁ ହଁ ବର୍ଷାଭିଜା
କଲିକତା ମହାନଗରୀର ରାଜପଥରେ ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର
ଜନସମ୍ବ୍ରଦ୍ଧ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା । ୪ତାରିଖ, ଏହା ବିଶାଳ ରୂପ
ଧାରଣ କଲା । ୫ତାରିଖ ମହାନଗରୀର ଜନତା ଦେଖିଲେ ଏକ
ନୃତନ ସକାଳ, ସଂଗ୍ରାମୀ ବାମପାନ୍ତ୍ରାର ନୃତନ ସ୍ଵର୍ଯ୍ୟଦୟ ।

ଦେଖୁ ଦେଖୁ ବ୍ରିଗେଡ ଭରିଗଲା । ମହାନଗରୀର ବିଭିନ୍ନ
ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଜନତାର ଅସଂଖ୍ୟ ସ୍ତ୍ରୋତ, ଉପସ୍ତ୍ରୋତ ବ୍ରିଗେଡରେ
ପହଞ୍ଚିଲାବେଳକୁ ମହାସ୍ତ୍ରୋତରେ ପରିଣତ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।
ଉଭରର ହିମାଳୟ ପର୍ବତପ୍ରାନ୍ତର ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶ, ସିକିମ,
ଉଭରାଖଣ୍ଡରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ସମଗ୍ର ଉଭର-ମଧ୍ୟ ଭାରତ, ପୁଣି
ଦକ୍ଷିଣ ଉପକୂଳର ସେହି ପୁତ୍ରୁଚେରି ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ, ପଣ୍ଡିମର ଚାନ୍ଦୁରାଟ
ରାଜସ୍ବାନରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ପୂର୍ବର ବଙ୍ଗ ବିହାର ଓଡ଼ିଶା ଏପରିକି
ବିଧୃତ ମଣିପୁରରୁ ମଧ୍ୟ ଲକ୍ଷ ଜନଗଣ ଛୁଟି ଆସିଛନ୍ତି ପ୍ରିୟତମ
ନେତା କମ୍ପ୍ରେତ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କୁ ଶ୍ରଦ୍ଧା ଜଣାଇବା ପାଇଁ,
ବ୍ରିଗେଡ ସମାବେଶକୁ ସଫଳ କରିବା ପାଇଁ, ପ୍ରିୟ ଦଳ
ଏସମ୍ବୁଦ୍ଧିଆଜ(ସି)ର ସାଧାରଣ ସଂପାଦକ କମ୍ପ୍ରେତ ପ୍ରଭାସ
ଘୋଷଙ୍କ ବକ୍ତବ୍ୟ ଶୁଣିବା ପାଇଁ । ଓଡ଼ିଶାର ୩୦ଟି ଜିଲ୍ଲାରୁ ମଧ୍ୟ
ଦୁଇଟି ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଟ୍ରେନ, ବସ ୩ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବହୁ ଟ୍ରେନରେ
୨୦ହଜାରରୁ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ଵ ଲୋକ ଏହି ସମାବେଶରେ ସାମିଳ ହେବାକୁ
ଆସିଛନ୍ତି । ଆସିଛନ୍ତି ଦୌନିକ ମନ୍ତ୍ରୀର ଖଣ୍ଡ ପେଟ ପୋଷୁଥିବା
ମଣିଷ, ପାର୍ଚିକା-ସହାୟିକା, ଆଶା ଅଙ୍ଗନ୍ତ୍ରୀତି କର୍ମୀ, ନିର୍ମାଣ
ଶ୍ରମିକ, ସଂଗଠିତ ଶୈତର କଳକାରଜୀନାର ଶ୍ରମିକ କର୍ମଚାରୀ
ଉଳି ବିଭିନ୍ନ ଅଂଶର ଶ୍ରମଜୀବୀ ମଣିଷ, କୃଷକ, ବସ୍ତିବାସିନୀ,
ଶିକ୍ଷକ, କର୍ମଚାରୀ, ଓକିଲ, ଡାକ୍ତର ଓ ବହୁ ବୁଦ୍ଧିଜୀବୀ, ଛାତ୍ର-

ଯୁବକ-ମହିଳା । ପୁଣି ଆସିଛନ୍ତି କେତେ ବୃଦ୍ଧ-ବୃଦ୍ଧା, ଏପରିକି କୋଳରେ ସନ୍ତାନ ଧରି କେତେ ସେହମୟୀ ଜନନୀ । ଏହିଉଳି ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଜନଗଣ ଭାରତର ୨୭ଟି ରାଜ୍ୟରୁ ଆସିଛନ୍ତି ଯାତ୍ରାପଥରେ ସବୁ ବାଧା ବିପରିକୁ ଉପେକ୍ଷା କରି । ଆମ ରାଜ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା କଥା କୁହାଯାଇପାରେ । ଲଗାଣ ବର୍ଷା ଚାଲିଥାଏ । ଚାଷବାସ ବି ପୁରାଦମରେ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଯାଇଥାଏ । ପ୍ରାୟତଃ ସମସ୍ତେ ଗରୀବ ଚାଷୀ ଓ ଖର୍ଚୁଆ । ଏହି ଅବମ୍ବାରେ ବି ସେମାନେ ଆସିଛନ୍ତି । ତେବେ ଦୂର୍ଧଣୀ ବତାଇଦେଇଥୁଲା ରେଳ ବିଭାଗର ରଚମ ଅସହଯୋଗ ଓ ଅପରାଧୀସୁଲଭ ଅବହେଲାପୂର୍ଣ୍ଣ ଆଚରଣ । ନାମାସ ପୂର୍ବରୁ ଅଗ୍ରିମ ଅର୍ଥ ଦେଇ ଦୁଇଟି ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଗ୍ରେନ ବୁକିଂ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥୁଲେ ମଧ୍ୟ ଏକଦମ ଶେଷ ମୁହଁର୍ଭାରେ ଗ୍ରେନ ବୁକିଂ ଦୂଡ଼ାନ୍ତ ହେଲା ଓ ଏକ ଅବାଞ୍ଚିତ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରି ସଂଗଠନ ଉପରେ ବିରାଟ ଆର୍ଥିକ ବୋଝ ଲଦି ଦିଆଗଲା । ଅନ୍ୟପକ୍ଷରେ ଗ୍ରେନକୁ ଲଜ୍ଜାକୃତଭାବେ ବିଳମ୍ବ କରାଗଲା ଓ ବହୁ ଅସୁବିଧା ସୃଷ୍ଟି କରାଗଲା । ଯାତ୍ରାପଥରେ ଲୋକେ ବହୁ ଅସୁବିଧାର ସମ୍ବନ୍ଧାନ ହେଲେ । ଭୋକିଲା ରହିବାକୁ ବି ପଡ଼ିଲା । ତଥାପି ଅସୀମ ଘୋର୍ୟ ଓ ଶୁଙ୍ଗଲାର ପରିଚୟ ଦେଇ ଅଂଶୁରହଣକାରୀ ଜନତା ସହଯୋଗ କରିଛନ୍ତି । ବହୁ ତରୁଣ, ଯୁବ ସେଇବକ ଅସାଧାରଣ ଭୂମିକା ପାଳନ କରିଛନ୍ତି । ଏମାନେ ହିଁ ତ ଦେଖିଛନ୍ତି, କିଭଳି ପ୍ରତର୍ଣ୍ଣ ଖରାରେ, ପ୍ରବଳ ବର୍ଷାରେ ପାର୍ଟିର କର୍ମୀମାନେ ସେମାନଙ୍କ ପାଖକୁ ଯାଇଛନ୍ତି, ଅସଂଖ୍ୟ ସଭା, ସମିତି, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ, ସାମୁହିକ ଆଲୋଚନା ମାଧ୍ୟମରେ ଏହି ସମାବେଶର ତାପ୍ୟ ବୁଝାଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ମନଦେଇ ଶଣିଛନ୍ତି । ଭୋକିଲା କର୍ମୀମାନଙ୍କ

(ଆବଶ୍ୟକାଙ୍ଗ ୨ୟ ପୃଷ୍ଠାରେ)

ବ୍ରିଗେଡ୍ ପ୍ୟାରେଡ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡରେ .....

(୧୯ ମୁଖ୍ୟ ଅବଶିଷ୍ଟାଙ୍କ)

ନିଜର ସନ୍ତାନ, ଆତ୍ମୀୟ ଭଳି ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ଖୁଆଇଛନ୍ତି । ଆଶ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି । ଖାଲି ସେତିକି ନୁହେଁ, ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଚ୍ରେନ୍, ବସର ନିର୍ବାଚିତ ଭତ୍ତା ଦେଇ ମଧ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ପାଇଁ ଅଳଗା ଅର୍ଥ ସହଯୋଗ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ବୁଝିଛନ୍ତି, ଏହା ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଦଳ, ଏହି ଦଳଟି ସେମାନଙ୍କର । ସେଥିପାଇଁ ତ ଏହି ଅଭାବନୀୟ ଶୃଙ୍ଖଳା ଓ ସହଯୋଗର ନିଆରା ଚିତ୍ର ।

ବ୍ରିଗେଡ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡରେ ସମବେତ ବହୁ ଧର୍ମ, ଜାତି, ଭାଷାର ଲୋକଙ୍କର ଏହି ମହାସମାବେଶ ଦେଖି ଅନେକ ଅଭିଭୂତ ହୋଇ କରିଛନ୍ତି, ଏହା ତ ନିଛୁକ ଏକ ସମାବେଶ ନୁହେଁ ଏହା ହେଉଥି ଏକ ସର୍ବଭାରତୀୟ ମିଳନ କ୍ଷେତ୍ର । ଏହି ଜନସମ୍ବ୍ରଦ୍ଧର ନା ଅଛି କୁଳ ନା ଅଛି କିମାରା । ଉପର୍ଯ୍ୟତ ସାମାଦିକ, ପୋଲିସ କର୍ମଚାରୀ ମଧ୍ୟ ହିସାବ କରିପାରୁନଥିଲେ । କିଏ କହୁଥିଲେ ଗଲକ୍ଷ, କିଏ କହୁଥିଲେ ଫଳକ୍ଷ, ପୁଣି କିଏ କହୁଥିଲେ, ନା ଆହୁରି ବେଶୀ । ତେବେ ଏହା ମଧ୍ୟ ପୁରୁ ପାର୍ଟିର ଶକ୍ତି ନୁହେଁ, ଏକାଂଶ ମାତ୍ର । ବହୁ ସ୍ଥାନରୁ ଗମନାଗମନର ଅସୁବିଧା । ସରକାରୀ ପ୍ରଶାସନର ବାଧା, ପ୍ରାକ୍ତିକ ଦୁର୍ଯ୍ୟୋଗ ଯୋଗୁ ଅନେକ ଆସିପାରି ନାହାନ୍ତି । ବିହାର ମୁଜାଫରପୁର ଜିଲ୍ଲାରୁ ବୁକିଂ କରିଯାଇଥିବା ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଚ୍ରେନ୍କ ଶୈଖ ମୁହଁରରେ କର୍ତ୍ତପକ୍ଷ ବାତିଲ କରିଦେଇଥିଲେ । ତେବେ ଯାହା ବି ହେଉ, ଏହି ସମାବେଶ ଦେଖୁ ସମସ୍ତେ ଗୋଟିଏ କଥା କହୁଥିଲେ, ଏତେ ଶୃଙ୍ଖଳା ଆଗରୁ କେବେ ଦେଖୁ ନାହାନ୍ତି ।

ଏହି ଉଦ୍ୟାପନା ସମାବେଶ ନିଛକ ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ନଥିଲା । ଏହା ସିତି ଜତିତ ଥିଲା ପ୍ରାଣର ଆବେଶ । ବୁକୁର ରକ୍ତକୁ ପାଣିକରି ପାର୍ଟିର ହଜାର ହଜାର କର୍ମୀ । ଏହି ସମାବେଶକୁ ସପଳ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରାଣମୁଣ୍ଡା ଉଦ୍ୟମ କରିଛନ୍ତି । କେତେ କର୍ମୀ ଅସୁମ୍ବୁ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନରୁ ଓହରି ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ଏହି ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆନନ୍ଦ, ଗୌରବ ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ । ଏକ ବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିଲା ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସେହି ୨୦୨୨, ୪୫ମ୍ବେ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଶତବର୍ଷ ଉଦ୍ୟାନନୀ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଜନସଭାରୁ ମିଳିଥିଲା ଏହାର ସ୍ମୃତି । କେତେ କର୍ମୀ ଅସୁମ୍ବୁ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନରୁ ଓହରି ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ଏହି ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆନନ୍ଦ, ଗୌରବ ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ । ଏକ ବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିଲା ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସେହି ୨୦୨୨, ୪୫ମ୍ବେ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଶତବର୍ଷ ଉଦ୍ୟାନନୀ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଜନସଭାରୁ ମିଳିଥିଲା ଏହାର ସ୍ମୃତି । କେତେ କର୍ମୀ ଅସୁମ୍ବୁ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନରୁ ଓହରି ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ଏହି ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆନନ୍ଦ, ଗୌରବ ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ । ଏକ ବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିଲା ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସେହି ୨୦୨୨, ୪୫ମ୍ବେ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଶତବର୍ଷ ଉଦ୍ୟାନନୀ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଜନସଭାରୁ ମିଳିଥିଲା ଏହାର ସ୍ମୃତି । କେତେ କର୍ମୀ ଅସୁମ୍ବୁ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନରୁ ଓହରି ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ଏହି ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆନନ୍ଦ, ଗୌରବ ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ । ଏକ ବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିଲା ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସେହି ୨୦୨୨, ୪୫ମ୍ବେ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଶତବର୍ଷ ଉଦ୍ୟାନନୀ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଜନସଭାରୁ ମିଳିଥିଲା ଏହାର ସ୍ମୃତି । କେତେ କର୍ମୀ ଅସୁମ୍ବୁ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନରୁ ଓହରି ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ଏହି ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆନନ୍ଦ, ଗୌରବ ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ । ଏକ ବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିଲା ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସେହି ୨୦୨୨, ୪୫ମ୍ବେ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଶତବର୍ଷ ଉଦ୍ୟାନନୀ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଜନସଭାରୁ ମିଳିଥିଲା ଏହାର ସ୍ମୃତି । କେତେ କର୍ମୀ ଅସୁମ୍ବୁ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନରୁ ଓହରି ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ଏହି ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆନନ୍ଦ, ଗୌରବ ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ । ଏକ ବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିଲା ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସେହି ୨୦୨୨, ୪୫ମ୍ବେ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଶତବର୍ଷ ଉଦ୍ୟାନନୀ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଜନସଭାରୁ ମିଳିଥିଲା ଏହାର ସ୍ମୃତି । କେତେ କର୍ମୀ ଅସୁମ୍ବୁ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନରୁ ଓହରି ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ଏହି ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆନନ୍ଦ, ଗୌରବ ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ । ଏକ ବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିଲା ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସେହି ୨୦୨୨, ୪୫ମ୍ବେ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଶତବର୍ଷ ଉଦ୍ୟାନନୀ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଜନସଭାରୁ ମିଳିଥିଲା ଏହାର ସ୍ମୃତି । କେତେ କର୍ମୀ ଅସୁମ୍ବୁ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନରୁ ଓହରି ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ଏହି ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆନନ୍ଦ, ଗୌରବ ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ । ଏକ ବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିଲା ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସେହି ୨୦୨୨, ୪୫ମ୍ବେ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଶତବର୍ଷ ଉଦ୍ୟାନନୀ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଜନସଭାରୁ ମିଳିଥିଲା ଏହାର ସ୍ମୃତି । କେତେ କର୍ମୀ ଅସୁମ୍ବୁ ହୋଇଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନରୁ ଓହରି ଯାଇ ନାହାନ୍ତି । ଏହି ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ ମଧ୍ୟରେ ହିଁ ସେମାନେ ଅନୁଭବ କରିଛନ୍ତି ଏକ ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଆନନ୍ଦ, ଗୌରବ ଓ ମର୍ଯ୍ୟାଦାବୋଧ । ଏକ ବର୍ଷ ଧରି ଚାଲିଥିଲା ଏହାର ପ୍ରସ୍ତୁତି । ସେହି ୨୦୨୨, ୪୫ମ୍ବେ ଦିଲ୍ଲୀରୁ ଶତବର୍ଷ ଉଦ୍ୟାନନୀ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଜନସଭାରୁ ମିଳିଥିଲା ଏ

ଦେଶରେ ଅସୁରକ୍ଷିତ ରେଳେପାତ୍ରା ଓ ବାହାନଗା ମର୍ମକୁଦ ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣା ପାଇଁ ଦାଯୀ କିଏ ?

ଦେଶରେ ରେଳୟାତ୍ରା ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ଅସ୍ଵରୂପକ୍ଷତ
ହେଉଛି । ବର୍ଷାରା ଛୋଟବଡ଼ ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣା ଲାଗିରହିଛି ।
ବାଲେଶ୍ୱର ନିକଟବର୍ତ୍ତ ବାହାନଗା ରେଳ ଷ୍ଟେପନ ନିକଟରେ ଜୁନ
୨ ତାରିଖରେ ଘଟିଥିବା ଚଳିତ ଶତାବ୍ଦିର ଅନ୍ୟତମ ଭୟାବହ ରେଳ
ଦୁର୍ଘଟଣା ସମାଗ୍ରୀ ଦେଶରେ ଶୋକାଙ୍କଳ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିଛି ।
ସରକାରୀ ହିସାବ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ୨ ୯୪ ଲୋକଙ୍କର
ମୃତ୍ୟୁ ଘଟିଛି, ୧ ୯୦୦ ଲୋକ ଆହୁତ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ
ଆହୁତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ଏବେବି ବହୁ ଲୋକ ବିଭିନ୍ନ ହାସପାତାଳରେ
ଚିକିତ୍ସା ହେଉଛନ୍ତି । ଏହାବ୍ୟତୀତ ଗନ୍ଧି ମୃତ୍ୟୁଦେହ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ
ଚିହ୍ନଟ ହୋଇପାରିନାହିଁ । ସରକାରୀ ଭାବରେ ଯାହା ଦାବି କରାଗଲେ
ମଧ୍ୟ ଏହି ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ଅନ୍ୟନ ୫୦୦ରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁବରଣ
କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ହଜାର ହଜାର ଲୋକ ଗୁରୁତର ଭାବରେ ଆହୁତ
ହୋଇଛନ୍ତି ବୋଲି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଦର୍ଶୀ ସ୍ଵତରୁ ପ୍ରକାଶ । ଏବେବି ଶହ
ଶହ ଲୋକଙ୍କ ପରା ମିଳନାହିଁ । ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ମୃତାହୁତମାନଙ୍କ
ମଧ୍ୟରୁ ଅଧିକାଂଶ ହେଉଛନ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦରିଦ୍ର, ପେଟପାଇଁ ଭିଟାମାଟି
ଛାତିଥିବା ଦାଦନ ଶ୍ରମିକ ।

ସରକାରୀ ଅବହେଳା ଯୋଗୁ ସଂକ୍ଷୟା ଓ ଚାରେ ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଧାରକାରୀ ଦଳ ଘଟଣାମୂଳରେ ପହଞ୍ଚିଲା ରାତି ୧୨ ଘର ଯଥେଷ୍ଟ ପରେ । ମାତ୍ର ଦୁର୍ଘଟଣା ଘଟିବା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ସ୍ଥାନୀୟ ଜନସଧାରଣା, ବିଶେଷକରି ଛାତ୍ର, ଯୁବକମାନେ ଉଦ୍ଧାର କାମରେ ସ୍ଥେଲ୍ଲାପ୍ରଶାଦିତ ଭାବରେ ଲାଗିପଢ଼ିଲେ । ଆହତମାନଙ୍କୁ ଡାକ୍ତରଖାନା ପଠାଇବାର ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଥିଲେ ଏବଂ ରକ୍ତ ଦାନ କରିବାପାଇଁ ହାସପାଡ଼ାଳରେ ଧାତି ଲଗାଇଥିଲେ । ସ୍ଥାନୀୟ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଏହି ଧରଣର ଉଦ୍ୟମ ପୁନର୍ବାର ପ୍ରମାଣ କରିଛି ଯେ ମଣିଷପଣିଆ ଆଜି ବି ବଞ୍ଚି ରହିଛି । ସାଧାରଣ ମଣିଷ ମଧ୍ୟରୁ ମାନବୀୟ ସଂବେଦନାକୁ ଧ୍ୟସ କରି ମଣିଷଙ୍କୁ ସ୍ଵାର୍ଥପର, ଆତ୍ମକୈନ୍ତ୍ରିକ ଦୁଇଗୋଡ଼ିଆ ପଶୁରେ ପରିଣତ କରିବା ପାଇଁ ଶାସକ ଶ୍ରେଣୀ, ଏହାର ସେବାଦାସ ସରକାର ଓ ବୁଝୁଆ ରାଜନୈତିକ ଦଳମାନେ ଲଗାତର ଉଦ୍ୟମ ଚଳାଇଛନ୍ତି । ମଦ, ମାଦକଦ୍ରବ୍ୟ ଓ ଅଣ୍ଣାଡ଼ାର ବନ୍ୟା ସୃଷ୍ଟି କରି ଛାତ୍ରଯୁବକମାନଙ୍କର ନୈତିକ ମେରୁଦଣ୍ଡକୁ ଧ୍ୟସ କରିବା ପାଇଁ କ୍ଷତ୍ରସ୍ତ ଚାଲିଛି । ମାତ୍ର ବାହାନଗା ରେଲ ଦୁର୍ଘଟଣା ପୁଣିଥରେ ପ୍ରମାଣ କରିଛି ଯେ, ମଣିଷପଣିଆକ ଧ୍ୟସ କରାଯାଇପାରି ନାହିଁ, ପାରିବ ନାହିଁ ।

ମାତ୍ର ଦୁର୍ଘଟଣାର ଠିକ୍ ପରଦିନ ଏହାର ବିପରିତ ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଲା । ରେଳମସ୍ତ୍ରୀ, ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କେନ୍ଦ୍ର ମନ୍ତ୍ର ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା ଓ ପଣ୍ଡିତମବଜାର ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କର ଦୁର୍ଘଟଣା ସ୍ଥଳକୁ ପ୍ରତିଯୋଗିତାମୂଳକ ଗସ୍ତ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଦୁର୍ଘଟଣାର ଭୟାବହତାକୁ ଦେଖି ଜୁନ ୪ ତାରିଖରେ ତାଙ୍କର ଦଳବଳ ଓ ବଛାବଜ୍ଞା ଗଣମାଧ୍ୟମର ପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କୁ ନେଇ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଦୁର୍ଘଟଣାସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିଲେ । କେବଳ ସେତିକି ନୁହେଁ ଏହିଭଳି ଏକ ମର୍ମାନ୍ତିକ ଘଟଣାରୁ ନିଜ ନିଜର ରାଜନୈତିକ ଫାଇଦାପାଇଁ ନେତାମାନେ ଯେଉଁଳି ଭାବରେ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କଲେ ଏବଂ ଗଣମାଧ୍ୟମ ସାମନାରେ ନିକଷ୍ଟ ଧରଣର ନାଟକ କଲେ, ତାହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପାତାଦାୟକ । ଗୋଟିଏପଚରେ ରାତ୍ରୀର ଘନ ଅନ୍ତକାରରେ ଗଣମାଧ୍ୟମର କ୍ୟାମେରା ଆଲୁଆରୁ ବହୁଦୂରରେ ମଣିଷ ପଣିଆର ଆହ୍ଵାନରେ ଦୁର୍ଦ୍ରଶାଗ୍ରହ ଯାତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ମୁଖ୍ୟ ମୁଖ୍ୟ ବଂଚାଇବା ପାଇଁ ନିଜ ଜୀବନକୁ ବାଜି ଲଗାଇ ଦେଇଥୁବା ଆଜ୍ଞାତ, ଅପରିଚିତ ସାଧାରଣ ମଳି ମୁଣ୍ଡିଆ ମଣିଷମାନଙ୍କର ମଧ୍ୟରେ ଉଜନୈତିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ ଓ ବୁର୍ଗତ ମଣିଷପାଇଁ ଅପୁରୁତ ଉଳପାଇବା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥିଲା । ଆଉ ଅନ୍ୟଦିଗରେ ଦୁର୍ଦ୍ରଶାଗ୍ରହ ଲୋକମାନଙ୍କର ଦୁର୍ଦ୍ରନକୁ ରାଜନୈତିକ ଜୀଭେଣ୍ଟରେ ପରିଣତ କରିବାକୁ ଉଦ୍‌ୟମ କରୁଥୁବା ରାଜନୈତିକ ନେତାମାନଙ୍କର ନାଟକବାଜୀ, ବୁର୍ଜୁଆ ରାଜନୀତିର ଦେବାଳିଆ ପଣିଆ ଓ ଅନ୍ତଃସାର ଶୁନ୍ୟତାକୁ ପୁଣିଥରେ ନଗ ଭାବରେ ତୋଳିଥରିଥିଲା ।

ବାହନଗା ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣା ପରିପ୍ରେକ୍ଷାରେ ଯେଉଁ
ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଆଲୋଚନାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି,
ତା' ହେଲା ହେଉଛି ରେଳ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଏଠାରେ
ସୁଚନାଯୋଗ୍ୟ, ବାହନଗା ରେଳ ଦୁର୍ଘଟଣାର ବ୍ୟାପକତା ଏବଂ
ଏହି ଦୁର୍ଘଟଣାରେ ବିରାଟ ସଂଖ୍ୟକ ଲୋକ ମୃତ୍ୟୁରେ ହୋଇଥିବାରୁ

ସମ୍ବନ୍ଧ ଜୋନର ଇଲୋକ୍ନୋନିକ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ରହିଥିବା ଗୁରୁତର ତୁଟି ବିଷୟରେ ବିଷଦ ରିପୋର୍ଟ ରେଳବାଇ ବୋର୍ଡ ଓ କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ଦେଇଥିଲେ । ଇଲୋକ୍ନୋନିକ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଆଲ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ତୁରନ୍ତ ଠିକ୍ କରାନଗଲେ ଉବିଷ୍ୟତରେ ଉତ୍ସାହ ରେଳ ଦୂର୍ଘଟଣାକୁ ଏତାଇ ଦିଆଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ ବୋଲି ସେ ଏହି ରିପୋର୍ଟରେ ତେତାଇ ଦେଇଥିଲେ । ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉନ୍ନତ ଓ ତୁଟି ମୁକ୍ତ କରିବା ପାଇଁ କି କି ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ରହିଛି ସେ ସଂପର୍କରେ ଏହି ରିପୋର୍ଟରେ ବିଷଦ ତଥ୍ୟ ରହିଛି । ମାତ୍ର ଏହା ଉପରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରାଗଲା ନାହିଁ ଏବଂ ବାହାନଗାଠାରେ ମର୍ମଦ୍ୱାଦ୍ୱ ରେଳ ଦୂର୍ଘଟଣା ଘଟିଲା । କେବଳ ଏତିକି ନୁହେଁ ୨୦୧୨ ମସିହାରେ ରେଳ ମନ୍ତ୍ରାଳୟ ଦ୍ୱାରା ଡଃ ଅନୀଲ କାକୋଦରଙ୍କ ନେତୃତ୍ବରେ ‘ଉଚ୍ଚସ୍ତରୀୟ ସୁରକ୍ଷା ସମୀକ୍ଷା ସମିତି’ ଗଠନ କରାଯାଇଥିଲା । ରେଳଯାତ୍ରାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବାପାଇଁ କି କି ଜରୁରୀ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ସେ ସଂପର୍କରେ ସରକାରଙ୍କୁ ଏହି କମିଟି ବିଷଦ ସୁପାରିଶ କରିଥିଲା । ୨୦୧୩ ମସିହା ସୁନ୍ଦର ଦେଶର ୧୯ ହଜାର କିଲୋମିଟିର ରେଳପଥରେ ସିଗନାଲିଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ଉନ୍ନତ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ସମିତି ସୁପାରିଶ କରିଥିଲା । ମାତ୍ର ଏହି କାମ ଆଜିବି ଆରମ୍ଭ ହୋଇନାହିଁ । ୨୦୨୨ ମସିହାରେ ଭାରତର ମହାଲେଖା ନିୟନ୍ତ୍ରକ ଓ ସମୀକ୍ଷକ(CAG)ଙ୍କ ରିପୋର୍ଟରେ ସମ୍ବନ୍ଧ ଦେଶରେ ରେଳ ସୁରକ୍ଷା ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଗଭୀର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଛି । ଏହି ରିପୋର୍ଟରେ ସ୍ଵର୍ଗ ଭାବରେ ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ, “ସାଧାରଣତଃ ବଢ଼ ବଢ଼ ରେଳ ଦୂର୍ଘଟଣା ମାନବୀୟ ତୁଟି କରଣରୁ ଘରୁଛି ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ମାତ୍ର ଏହା ମୂଲ୍ୟରେ, ବ୍ୟବସ୍ଥାଗତ(Institutional), ମାନବୀୟ ନୁହେଁ ।” ଅର୍ଥାତ୍ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଉପଯୁକ୍ତ ଭିତ୍ତିମିଗତ ଅଭାବ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଧରଣର ସରକାରୀ ଅବହେଲା ଫଳରେ ଦେଶରେ ରେଳ ଦୂର୍ଘଟଣା ଘରୁଛି ବୋଲି ସିଏଜି ରିପୋର୍ଟରେ ସ୍ଵର୍ଗ ହୋଇଛି । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଲ୍ଲେଖ୍ୟୋଗ୍ୟ ଯେ, ରେଳବାଇରେ ଆଜି ଦିନରେ ମୋଟ ୩୦୯ ଲକ୍ଷ ୨୦୨୩ ହଜାର ପଦବୀ ଖାଲି ପଡ଼ିଛି । ସେଥୁରୁ ୧୯୯୫ ୪୦୨୩ ହଜାର ପଦବୀ ରେଳ ସୁରକ୍ଷା ସହିତ ଜାତିତ । ଏହି ପୃଷ୍ଠାଭୂମିରେ ଜୁନ ୨୩ ତାରିଖରେ ଅଲ୍ ଇଣ୍ଡିଆନ୍ ରେଳଟ୍ ଲାଇନ୍ ନିୟର୍ସ ଆସେଇବସନ୍ ରେଳ ମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ଲେଖିଥିବା ଚିଠି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହି ଚିଠିରେ ବିଶେଷ ତାଲିମ(Specialisation) ଆବଶ୍ୟକ କରୁଥିବା ରେଳ ସୁରକ୍ଷା ସହିତ ସଂପର୍କତ ସମସ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଘରୋଇକରଣ ଓ ଆଉଟସୋର୍ଟ୍ ବ୍ୟବସ୍ଥା ତୁରନ୍ତ ବନ୍ଦ କରିବାକୁ ଦାବି କରାଯାଇଛି । ରେଳଧାରଣାର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ, ସିଗନାଲିଂ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ମରାମତି ଏବଂ ଏହା ସହିତ ସଂପର୍କତ ଯନ୍ତ୍ରପାତି ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଆଉଟସୋର୍ଟ୍ର ମାରାତ୍ମକ ପରିଣତି ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି ବୋଲି ଏହି ପତ୍ରରେ ଦାବି ଉଲ୍ଲେଖ କରାଯାଇଛି । ଏହି ପତ୍ରରେ ଆହୁରିମଧ ଦାବି କରାଯାଇଛି ଯେ, “ରେଳବାଇ ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାର ଆଉଟସୋର୍ଟ୍ କରିବା ପରିବର୍ତ୍ତ ଏହାର କର୍ମକ୍ଲାନ୍ ଯନ୍ତ୍ରୀମାନଙ୍କୁ ଅତ୍ୟଧିକ କାମର ଚାପରୁ ମୁକ୍ତ ଦେବାପାଇଁ ଅଧିକ ସଂଖ୍ୟକ ଯନ୍ତ୍ରୀ ସ୍ଲାଯ୍ୟୁସନ୍ ଭାବରେ ନିୟମିତ କରି ସୁରକ୍ଷା ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ସଜାତିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଶେଷରେ ରେଳ ଯାତ୍ରାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ପାଇଁ ରେଳବାଇ ସିଗନାଲି ଲାଇନ୍ ନିୟମିତ ମାନ୍ୟାନ୍ୟାଲ ପୁନଃନିୟମିତ କରିବା ଉପରେ ପ୍ରୟୋଜନୀୟତା ଗୁରୁତ୍ବ ପ୍ରଦାନ କରିବାପାଇଁ ଆସେଇବସନ୍ ପକ୍ଷରୁ ଦାବି କରାଯାଇଛି ।

ମୋଟ ଉପରେ କହିବାକୁ ଗଲେ, ଦେଶୀ ବିଦେଶୀ
 ଏକବାଟିଆ ପୁଣିପତିମାନଙ୍କୁ ମୁନାଫାର ସୁଯୋଗ ଦେବା ପାଇଁ
 ରେଳବାର ବ୍ୟାପକ ଘରୋଇବରଣ, ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ
 ଆଉଚେଷ୍ଟାର୍ଥିଂ, ବିଭିନ୍ନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ବ୍ୟାପକ ସଂଖ୍ୟକ ପଦବୀ
 ଖାଲିପଡ଼ିବା, ରେଳବାଇ ଭିରିଭୂମିର ଆବଶ୍ୟକ ଆଧୁନିକିବରଣ
 ଓ ଉନ୍ନତିକରଣ କରାନ୍ତିବା ହିଁ ଦେଶରେ ବଢ଼ିଲାଇଥିବା ରେଳ
 ଦୂର୍ଘଟଣାର ମୂଳ କାରଣ | ଏହିସବୁ କାରଣରୁ ହିଁ ସମଗ୍ର ଦେଶରେ
 ରେଳ ଦୂର୍ଘଟଣା ଘରୁଛି, ବାହାନଗାଠାରେ ମର୍ମନ୍ତ୍ଵ ଦୂର୍ଘଟଣା ଘରୁଛି
 ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଆହୁରି ଭୟାବହ ଦୂର୍ଘଟଣାର ଆଶଙ୍କା ରହିଛି ।
 ମାତ୍ର ସରକାର ଏହି ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗଗୁଡ଼ିକୁ ଲୋକଲୋଚନର
 ଅନ୍ତରାଳରେ ରଖିବାପାଇଁ ନାନାଧରଣର ବିଭାନ୍ତିକର ପ୍ରତାର
 ନିଜାନ୍ତରୁ ।

ଜନ୍ମତି ମଣିପୁର : ମୌନ କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟ ମରକାର

ଭାରତର ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ କଣା ମଣିପୁର ରାଜ୍ୟର ଘଟଣା ସଂପର୍କରେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ? ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ଦିଲ୍ଲୀରେ ବସି ମଧ୍ୟ ମଣିପୁରର ଏକାଧିକ ପ୍ରତିନିଧି ଦଳମାନଙ୍କ ସହିତ ଦେଖାକରିବା ପାଇଁ ପାଂଚ ମିନିଟ ସମୟ ଦେଇପାରନ୍ତି ନାହିଁ ? ତାଙ୍କର ମନ୍ କି ବାତ୍ ମଧ୍ୟରେ ମଣିପୁର କି ବାତ୍ର କ'ଣ କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ? ମଇ ଗା ତାରିଖଠାରୁ ସେହି ରାଜ୍ୟରେ ମଇତେଇ ଏବଂ କୁକି ସଂପ୍ରଦାୟର ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଅବିରାମ ଦଙ୍ଗା, ରକ୍ତପାତ, ମୃତ୍ୟୁ ଦେଖି ମଧ୍ୟ ସେ ଏତେ ନିର୍ବିକାର ରହିପାରୁଛନ୍ତି କେମିତି ?

ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ରାଜ୍ୟରେ ତିନି ମାସରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି ଚାଲିଥିବା ଦଙ୍ଗାରେ କେତେ ଯେ ପ୍ରାଣ ହରାଇଛନ୍ତି ତାର ସଠିକ ଖବର କେହି ରଖନ୍ତି କି ମାହିଁ ସଫେହ ଅଛି । ସରକାରୀ ହିସାବରେ ତାହା ୧ ୩୪ । ୭୦ ହଜାରରୁ ବେଶୀ ନିରାଶ୍ରୟ । ଦୁଇ ସଂପ୍ରଦାୟ ମଧ୍ୟରେ ଘୃଣା ଏବଂ ବିଦେଶ କେତେ ଯେ ତୀବ୍ର ହୋଇପାରେ ତାର ଏକ ଜ୍ଞଳନ୍ତ ଉଦାହରଣ ହେଲା ମଇ ୪ ତାରିଖରେ ଘଟିଥିବା ଏକ ଲୋମହର୍ଷଣକାରୀ ଘଟଣାର ଭିତ୍ତି ପ୍ରଚାରିତ ହେଲାପରେ ସମ୍ଭାବନା ଦେଶ ସ୍ଵର୍ଗ ହୋଇଗଲା । ଦୁଇଜଣା ମହିଳାଙ୍କୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବିବସ୍ତ କରି ହଜାରରୁ ଅଧିକ ଲୋକ ସେମାନଙ୍କୁ ଶାରୀରିକ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା ଦେଉଥିବାର ଦୃଶ୍ୟ ମଣିପୁରରେ ଚାଲିଥିବା ପୈଶାଚିକ କାଣ୍ଡକୁ ଲୋକଲୋଚନକୁ ଆଣିଲା । ମଣିପୁର ଜଳୁଥିବାବେଳେ ଦେଶ ଆଉ ଏକ ନାଟକ ଦେଖିଲା । ମଣିପୁରର ବିଜେପି ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ଏନ. ବିରେନ ସିଂ ହଠାତ୍ ପଦତ୍ୟାଗ କରିବାପାଇଁ ୩୦ ଜୁନ ରାଜଭବନକୁ ଯିବା ପାଇଁ ଉଦ୍‌ବ୍ୟତ ହେଉଥିଲେ । ଦେଖୁବାକୁ ମିଳିଲା ସରକାରଙ୍କ ସମର୍ଥତ ମହିଳାବାହିନୀ ତାଙ୍କ ପଥ ଅବରୋଧ କଲେ । ବିଜେପିର ଜଣେ ଏମାଲୀଏ ପ୍ରକାଶ୍ୟରେ ପଦତ୍ୟାଗ ପତ୍ରକୁ ଛିତାଇ ତାଙ୍କୁ ପଦତ୍ୟାଗ କରିବାରୁ ବିରତ କଲେ । କିନ୍ତୁ ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସିଦ୍ଧାନ୍ତର କଥା ମହିଳାମାନେ ଜାଣିଲେ କେମିତି ? ପଦତ୍ୟାଗ ନକରିବାର ଆବଦେନ ଜଣାଇବାର ବ୍ୟାନର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ସେମାନେ ଖୁବ୍ ସକାଳୁ ସେଠାରେ ପହଂଚି ଗଲେ କେମିତି ? ସମ୍ଭାବନା ନାଟକଟି ଯେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରାୟୋଜିତ ସେକଥା ବୁଝିବାରେ କାହାରି ଅସୁବିଧା ହେଉନାହିଁ ।

ଯେଉଁ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରତିଦିନ ଭାଷଣ ଦିଅଛି, ସେ ମଣିପୁର ଘଟଣା ବିଶ୍ୱାସରେ ପାର୍ଟିରେ ତାଳା ଲଗାଇ ବସିଥାନ୍ତି କାହିଁକି ? ମଣିପୁର ଉପରେ ୧୪ସେକେଣ୍ଟ ପାଇଁ ମୁହଁ ଖୋଲିବାକୁ ତାଙ୍କୁ ସେହି ହୃଦୟ ବିଦାରକ ଭିଡ଼ିଓ ସାର୍ବଜନୀନ ହେବାପାଇଁ ଅପେକ୍ଷା କରିବାକୁ ପଡ଼ିଲା କାହିଁକି ? କାହିଁକି ରାଜ୍ୟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ପଦତ୍ୟାଗର ନାଟକ କରିବାକୁ ହେଉଛି ? ମଣିପୁର ଘଟଣାର ତର୍ଜମା କରିଦେଖିଲେ କାରଣଟି ପରିଷାର ହୋଇଯାଉଛି । ଆଜି ମଣିପୁର କୁକି ଓ ମଇତେଇ ଉଭୟ ସଂପ୍ରଦାୟର ଲୋକ ଏହି ଜାତିଗତ ଦଙ୍ଗା ପାଇଁ ବିଜେପି ସରକାରକୁ କାଠଗତାରେ ଛିତା କରିଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ପଚରେ ବିଜେପି ର ଭୋଗ ରାଜନୀତିର ସ୍ଵାର୍ଥରେ ଜାତିଗତ ସଂରକ୍ଷଣକୁ ଉସକାଇବା, ଅନ୍ୟ ପଚରେ ବୃଦ୍ଧତ ପୁଂଜି ମାଲିକମାନଙ୍କ ସ୍ଵାର୍ଥରେ ମଣିପୁରର ପାହାଡ଼, ଜଞ୍ଚଳ, ଜମିରୁ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଉଛେଦ କରିବା ଭଳି ଶ୍ରଦ୍ଧାମ୍ବନ୍ଦ ମଣିପୁରର ଲୋକଙ୍କ ଜୀବନକୁ ଦୂର୍ବଲସହ କରିଛି । ମଣିପୁରର ଖଣିଜ ସଂପଦକୁ ଲୁଣ୍ଠନ କରିବା ପାଇଁ ସେଠାରେ ଗୃହଯୁଦ୍ଧ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି କରାଯାଇଛି । ସାମ୍ରାଜ୍ୟବାଦୀ ବିଶ୍ୱାସନର ପରିପୂରକ ‘ଲୁକ ଲକ୍ଷ’ ନାତି ସପକ୍ଷରେ ଯୁଦ୍ଧିବାତି ମଣିପୁର ମଧ୍ୟ ଦେଇ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏଥିଆର ରାଷ୍ଟ୍ରାଙ୍କୁ ଖୋଲିଦେବା ପାଇଁ ଭାରତରେ ନିମ୍ନଲିଖିତ ମାର୍କିନ ରାଷ୍ଟ୍ରଦୂତଙ୍କ ଓକିଲାତି ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଅନେକ କିଛି ସୁଚନା ଦେଉଛନ୍ତି ।

ମଣିପୁରର ଉପତ୍ୟକା ଅଞ୍ଚଳରେ ବସିବାସକାରୀ
ମଙ୍ଗଲରେ ସଂପ୍ରଦାୟ ଜନସଖ୍ୟାର ୫୩ ଶତାଂଶ । ମୂଳତଃ
ପାର୍ବତ୍ୟ ଅଂଚଳର ବାସିଯା କୁକି ଗୋଷାତୁଙ୍କ ଜୋ, ହମାର, ଚିଂ
ଇତ୍ୟାଦି ଜନଜାତିମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ୨୮ ଶତାଂଶ । ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ
ହେଲେ ନାଗା ସମେତ ଅନ୍ୟମାନେ । ବିଜେପି ଦେଖୁଛି
ମଣିପୁରରେ କ୍ଷମତା ଦଖଲ କାରିବାକୁ ହେଲେ ସେମାନଙ୍କ

ମଇତେଇ ମାନଙ୍କର ରକ୍ଷାକର୍ତ୍ତା ସାଜିବାକୁ ହେବ । ସେମାନଙ୍କୁ ଭୋଗବ୍ୟାଙ୍କ ହିସାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବାକୁ ହେବ । ବର୍ତ୍ତମାନଟ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ବିରେନ ସିଂକୁ ସାମାଗେ ରଖି ବିଜେପି ସେହି କାମଟିକୁ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଛି । ଏଥୁପାଇଁ ସେମାନେ ମଇତେଇମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାହାଡ଼ ନିବାସୀ ଜନଜାତି ବିଶେଷକରି କୁକିମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଦୀର୍ଘବିନ ଧରି ପ୍ରଚାର କରିଆସୁଛନ୍ତି । ଅନ୍ୟପରେ କୁକି ସଂଗଠନଗୁଡ଼ିକ କହିଛନ୍ତ ଯେ, ଗତ ଲୋକସଭା ଓ ବିଧାନସଭା ନିର୍ବାଚନ ସମୟରେ ସେମାନଙ୍କର ସୁଶ୍ରାସନର ଦାବିକୁ ପୂରଣ କରିବାପାଇଁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ଦେଇ ବିଜେପି ମଣିପୁରର ପାହାଡ଼ ଅଟଙ୍ଗଳରେ ଭୋଟ ପାଇଛି । ଅଥବା ବର୍ତ୍ତମାନ କୁକି ଗୋଷ୍ଠୀଭୁକ୍ତ ସମସ୍ତ ଜନଜାତିମାନଙ୍କ ଦେହରେ ବହିରାଗତର ଛାପଳଗାଲ ଦେଇଛି ।

ମଣିପୁରର ୭୦ ଆସନରୁ ୩୯ ଟି ଆସନ ଉପତ୍ୟକାର
ଭାଗରେ ପଡ଼ିଛି । ପାହାଡ଼ରେ ମାତ୍ର ୧୧ ଟି । ଯାହା ମଧ୍ୟରୁ
୧୦ ଟି ଜନଜାତିମାନଙ୍କ ପାଇଁ ସଂରକ୍ଷିତ । ଭାରତର ସ୍ଵାଧୀନତା
ପରଠାରୁ ମଣିପୁରରେ ଏପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯେତେଜଣ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ
ହୋଇଛନ୍ତି ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ଉପତ୍ୟକାବାସୀ ମଇତେଇ
ଗୋଷ୍ଠୀର । ପାହାଡ଼ ଜନଜାତିର ସାମାନ୍ୟ କେତେ ଜଣ ଏସ.ଟି
ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଶିକ୍ଷା ଓ ଚାକିରିର ସୁଯୋଗ ପାଇଲେବି ବିରାଟ ଅଂଶର
ମଣିଷ ପୁରାପୁରି ବଂଚିତ । ମଇତେଇମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
କ୍ଷମତାଶାଳୀ ଗୋଷ୍ଠୀଙ୍କ ହାତରେ ରାଜନୈତିକ କ୍ଷମତା ରହିଲେ

ବି ବିରାଟ ଏହି ଗୋଷ୍ଠୀର ସାଧାରଣ ମଣିଷ ମଧ୍ୟରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଓ ବେକାରୀ ଭୟାବହ୍ୟ । ବିଜେପି ମଇତେଇମାନଙ୍କୁ ବୁଝାଇବାକୁ ଚାହେଁ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତି ମାନ୍ୟଟା ପାଇଲେ ମଇତେଇମାନେ ଚାକିରୀ ପାଇବେ, ଦାମି ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନରେ ପଢ଼ିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇବେ, ସେମାନଙ୍କ ଜମି ସମସ୍ୟାର ମଧ୍ୟ ସମାଧାନ ହେବ । ଏହି ପରିସ୍ଥିତିରେ ମଣିପୁର ହାଇକୋର୍ଟର ଏକ ଜଣିକିଆ ପାଠ ମଇତେଇମାନଙ୍କୁ ଅନୁସୂଚିତ ଜାତିଭାବରେ ଗଣ୍ୟ କରିବାପାଇଁ କେତ୍ର ସରକାରଙ୍କୁ ସ୍ଵାପାରିଶ କରିବାକୁ ମଣିପୁର ସରକାରକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛି । ମଣିପୁର ହାଇକୋର୍ଟର ଏହି ରାଯକୁ ସୁପ୍ରିମକୋର୍ଟ ସମାଲୋଚନା କରିଛି । ମଣିପୁରର ଅଧିକାଂଶ ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଦାରିଦ୍ର୍ୟ ଏତେ ଅଧିକ ଯେ, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ମଇତେଇ ମାନଙ୍କୁ ବିଜେପି ଉନ୍ନତ କରିବ ବୋଲି ଆଶା ସଂଚାର କରିଛି । ଅନ୍ୟ ପକ୍ଷରେ କୁକିମାନଙ୍କର ଯାହା କିଛି ଅଛି ତାହା ହରାଇବାର ଭୟ ଦେଖାଇ ସେମାନଙ୍କୁ ଉଭେଜିତ କରିଛି । ବିଜେପି ଚାହୁଁଛି କୁକି ଓ ମେଇତେଇମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏହି ଭଳି ତିକ୍ତ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି ହେଉ, ଯାହାଦ୍ୱାରା ସେମାନେ ନିଜର ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ପାଇଁ ପରଷ୍ପରକୁ ଦାୟୀ କାରିବେ । ଏଥୁପାଇଁ ୨୦୧୭ରେ କ୍ଷମତାରେ ବସିବା ପୂର୍ବ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସେମାନେ ପ୍ରଚାର କରିଛନ୍ତି ଯେ, କୁକିମାନେ ହେଉଛନ୍ତି ଅନୁପ୍ରବେଶକାରୀ । କୁକିମାନେ ହିଁ ବେଆଇନ ଅଫିମ ଚାଷୀ ଓ ଡ୍ରାଗ ବ୍ୟବସାୟୀ ବୋଲି ପ୍ରଚାର କରିଛି ।

ଦ ଚେଲିଗ୍ରାଫ୍ ପତ୍ରିକାର ସମ୍ବାଦିକଙ୍କ ନିକଟରେ ଅର୍ଥସାମରିକ ବାହାନିର ଜଣେ ଅଫିସର କହିଛନ୍ତି ଯେ, ମଇ ମାସ ୩ ତାରିଖାଟାରୁ ଆରମ୍ଭକରି ଜୁନ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ୨୦୦ରୁ ଅଧିକ କୁକିଗ୍ରାମକୁ ଉଛେଦ କରାଯାଇଛି । ଏଥୁପାଇଁ ମଇତେଇ

ଆଜଙ୍କବାଦୀ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଇତେଇ ଲିପୁନ ଏବଂ ଆରାମବାଇ
ଡେଙ୍ଗଳ ହାତରେ ଅସ୍ତ୍ର ଧରେ ଦେଇ ପରୋକ୍ଷରେ ସରକାର
ଏଥରେ ସାହାଯ୍ୟ କରିଛନ୍ତି । ସେମାନେ ପୋଲିସ ଓ ଅର୍ଦ୍ଧସାମରିକ
ବାହିନୀର ଅସ୍ତାଗାର ଲୁଚ କଲେବି ପୋଲିସ ବାଧା ଦେଇନାହିଁ ।
ସଂବାଦପତ୍ର ମାନଙ୍କରେ ପ୍ରକାଶିତ ଖବର ଅନୁଯାୟୀ ଚୁରାଚନ୍ଦପୁର
ୱାରେ ମେ ଣରେ ଅଳ ଗ୍ରାଜବାଲ ଷ୍ଟୁଡେଣ୍ସ୍ ଯୁନିଯନର
ଡାକରାରେ ଆଦିବାସୀ ଛାତ୍ରମାନଙ୍କର ଶୋଭାଯାତ୍ରା ଉପରକୁ
ଆରାମବାଇ ଡେଙ୍ଗଳ ଯେଉଁ ହାମଲା କରିଥିଲା ତାହା ସରକାର
ଓ ପୋଲିସକୁ ଅଜଣା ନଥିଲା । କିନ୍ତୁ ସେମାନେ ତାକୁ ଅଗକାଇବା
ପାଇଁ କୌଣସି ପ୍ରଚେଷ୍ଟା କରିନାହାନ୍ତି । ଏହା ପରେ ଗୋଟିଏ
ପରେ ଗୋଟିଏ ଚର୍ଚରେ ନିଆଁ ଲଗାଇ ବିଷୟଟିକୁ ହିନ୍ଦୁ ବନାମ
ଖୁବିଷ୍ଟ୍ୟାନ କରିବା ପାଇଁ ଚାହିଁଛନ୍ତି । ତେବେ ବାଷ୍ପବରେ
ଦେଖାଯାଇଛି କୁକିମାନେ ମଧ୍ୟ ସଶିଷ୍ଟ । ସେମାନେ ଯେମିତି
ପ୍ରାଣ ହରାଇଛନ୍ତି, ସେମିତି ସେମାନଙ୍କ ଗ୍ରାମରକ୍ଷୀ ବାହୀନୀର
ହାତରେ ମଇତେଇ ଯବକମାନେ ପାଣ ହରାଉଛନ୍ତି ।

ବିଜେପି ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ବାରେନ ସିଂଙ୍କୁ
ମଇତେଇ ଜାତିର ପ୍ରତୀକ ହିସାବରେ ତୋଳିଧରି ପ୍ରଚାର
ଚଳାଉଛି । ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଏହି ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ଭୂମିକା ଦୁଇ
ଜନଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ ବିଭେଦ ବଢାଇବାକୁ ଆହୁରି ବେଶୀ
ସାହାଯ୍ୟ କରିଛି । ଏହି ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଲ୍ଲେଖ୍ୟାଗ୍ୟ ଯେ,
୧୯୪୯ରେ ଭାରତରେ ଅର୍ଦ୍ଧଭୂକ୍ତ ହେବା ପରତାରୁ କେନ୍ଦ୍ର ଓ
ରାଜ୍ୟରେ କଂଗ୍ରେସ ଅଧିକ ସମୟ କ୍ଷମତାରେ ରହିଥିଲା ।
୭୦୧୭ ମସିହା ୦୧ ରାଜ୍ୟ ସରକାରରେ ବିଜେପି ଅଛି । ଏହି
ଉଭୟ ଦଳ ହଁ ମଣିପୁରରେ ସଧାରଣ ଲୋକଙ୍କ ସହିତ
ବିଶ୍ୱାସଘାତକତା କରିଛନ୍ତି । ସମ୍ବିଧାନର ୩୭୧(ସି) ଧାରା
ଅନୁସାରେ ମଣିପୁରର ପାହାଡ଼ ଅଂଚଳର ଅଧିବାସୀମାନଙ୍କ
ଉପରେ କେନ୍ଦ୍ରୀୟ ଆଇନ ପ୍ରୟୋଗ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାହାଡ଼ ଅଂଚଳରୁ
ନିର୍ବାଚିତ ଜନପ୍ରତିନିଧିମାନଙ୍କର ମତାମତ ନେବା ଆବଶ୍ୟକ ।
ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଜମି କୌଣସି ବାହାରର ଲୋକ ଖରିଦ
କରିପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ଲିଜ ଆକାରରେ ନେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ।
କୁକିମାନଙ୍କର ଏତିହ୍ୟ ଅନୁୟାୟୀ ଜମି ଉପରେ ସେମାନଙ୍କର
ଅଧିକାର ଗୋଷ୍ଠିଗତ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ନୁହେଁ । ନାଗା ଗୋଷ୍ଠିଗୁଡ଼ିକର
ମଧ୍ୟ ଅଧିକାଂଶ ଜମି ଗୋଷ୍ଠିଗତ ମାଲିକାନାରେ ରହିଛି ।
ସେମାନଙ୍କର କିଛି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଜମି ମଧ୍ୟ ଅଛି । ୧୯୭୦
ମସିହାର ମଣିପୁର ଲ୍ୟାଣ୍ଡ ରେଭିନ୍ୟ ଆଣ୍ଡ ରିଫର୍ମ ଆଇନରେ
ବନଜ ଓ ପ୍ରାକୃତିକ ସଂପଦର ବ୍ୟବହାର ଉପରେ ମଣିପୁରରେ
ସ୍ଥାୟୀ ବାସିନ୍ଦାଙ୍କର ଅଧିକାର ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଯାଇଥିଲା । କିନ୍ତୁ
ରାଜ୍ୟର କଂଗ୍ରେସ ସରକାର ୨୦୧୪ ମସିହାରେ ଜମି ଆଇନର
ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣି ପାହାଡ଼ ଅଂଚଳରେ ମଧ୍ୟ ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କ
ଜମିକୁ ବହିରାଗତ ବୃଦ୍ଧତ ବ୍ୟବସାୟମାନଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାର
ସୁଯୋଗ ଦେଇଥିଲା । ଉଲ୍ଲେଖନୀୟ ଯେ, ୨୦୧୪ ମସିହାରେ
ରାଜ୍ୟର କଂଗ୍ରେସ ସରକାରଙ୍କ ଏହି ଆଇନ ସପକ୍ଷରେ ବିଜେପି
ନେତୃଦ୍ୱାରା କେନ୍ଦ୍ର ସରକାରଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରୀ ରାଜନାଥ ସିଂହ ଯୁକ୍ତ
ବାତିଥିଲେ । ବର୍ତ୍ତମାନ ବିଜେପି ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କର ଅଧିକାରକୁ
ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ବାତିଲ କରିବାକୁ ସାରା ଭାରତବର୍ଷରେ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ।
ମଣିପୁରର ସମସ୍ତ ବନାଞ୍ଚଳକୁ ରିଜର୍ଭ ପରେଷ ଘୋଷଣା କରି
ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଉଛୁଦ କରିବାକୁ ଉଦ୍ୟମ କରୁଛି । ଏହି କାମ
ସହିତ କୁକିମାନଙ୍କର ନୂତନ ଗ୍ରାମକୁ ଅନୁପ୍ରବେଶକାରୀମାନଙ୍କ
ଗ୍ରାମ ବୋଲି ଚିହ୍ନିତ କାରିବା ପାଇଁ ବିଜେପି ଚାହୁଁଛି, ଯେଉଁ
କାମଟି କଂଗ୍ରେସ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲା । କୁକି ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ଆଜି
ବି ପୋଡ଼ୁ ଚାଷ କରନ୍ତି । ସେଥିପାଇଁ ପାହାଡ଼ ମଣ୍ଡିରେ ନୂତନ
ଗ୍ରାମ ବସାଇ ପୁରାତନ ଗ୍ରାମକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରନ୍ତି । ଏହାଛତା
୧୯୯୩ ନାଗା-କୁକି ଦଙ୍ଗା ପରେ ସେମାନେ ନୂତନ କରି
୩୭୦ ଟି ଛୋଟ ବସ୍ତି ସ୍ଥାପନ କରିଛନ୍ତି, ଯାହା ସରକାରଙ୍କୁ
ଅଜଣା ନୁହେଁ । ସରକାରଙ୍କୁ ଆହୁରିମଧ୍ୟ ଜଣାଅଛି ଯେ,
କୁକି ଗୋଷ୍ଠୀଗୁଡ଼ିକ ଆଜି

(ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ ଫମ ପଞ୍ଚାରେ)

ଜଳକ ମଣିପୁର .....

(୪୯୯ ପୃଷ୍ଠାର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ୍)

ଚକ୍ରଗ୍ରାମ ପାହାଡ଼ରେ ବ୍ୟାପିଯାଇଥିବା କୁନି ଗ୍ରାଜବ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ପାରଷ୍ଟରିକ ନିବିତ ସଂପର୍କ ରହିଛି । ମିଯାମାରରେ ଅଶାନ୍ତି ଫଳରେ ସେଠାରୁ କିଛି ଶରଣାର୍ଥୀ ମଣିପୁରକୁ ଚାଲିଆସିଛନ୍ତି । ଏହା ସତ୍ୟ । କିନ୍ତୁ ସେମାନଙ୍କ ସହିତ ସମଗ୍ର କୁନି ଜନଶକ୍ତି ବହିରାଗତ ବୋଲି ଆଖ୍ୟା ଦେବା ଅନ୍ତିତିହାସିକ । ବିଜେପି ଆଶାନ୍ତି ସୃଷ୍ଟି କରିବା ପାଇଁ ସେହି କାମଟି କରୁଛି ।

ବିରେନ ସିଂ ବିଜେପିରେ ଯୋଗ ଦେଇ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ପଦ ଲାଭ କରିବା ପରେ କଂଗ୍ରେସ ଆଣିଥିବା ଜମି ଆଇନ ବଳବତ୍ତର ରହିଛି । ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦିଙ୍କ ଅନୁଗ୍ରାମୀ ଭାବରେ ସେ ଭିଜନ-୨୦୪୭କୁ ଲାଲୁକରିବା ପାଇଁ ବ୍ୟସ୍ତ । ସେହି ଭିଜନ

ଦ୍ୱାରା ପାହାଡ଼ରେ ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ଜମିର ମାଲିକାନାକୁ ଉଛେଦ କରି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ମାଲିକାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବାକୁ ବିଜେପି ଚାହେଁ । ସେମାନେ ପ୍ରତାର କରୁଛନ୍ତି କୁନିମାନଙ୍କୁ ଜମିର ମାଲିକ ହେବାର ସୁଯୋଗ କରିଦେବା ହେଉଛି ଏହାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ । ଅନ୍ୟ ପଚରେ ମଇତେଇମାନଙ୍କୁ ଅନୁସୂଚୀତ ଜାତିର ମାନ୍ୟତା ଦେଇ ସେମାନଙ୍କୁ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ସୁବିଧା ସୁଯୋଗ ଦେବା କଥା ବିଜେପି ପ୍ରତାର କରୁଛି । ବିଜେପିର ଅନ୍ୟତମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ହେଲା ପାହାଡ଼ରେ ଅନ୍ୟଦିବାସୀ ମାନଙ୍କର ଜମି କିଣି ପାରିବାର ସୁଯୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିବା । ବାସ୍ତବରେ ଦକ୍ଷିଣ-ପୂର୍ବ ଏସିଆର ବଜାରରେ ଚାନ ସହିତ ଚକ୍ରର ଦେଇ ମାଲ ବିକ୍ରି କରିବା ପାଇଁ ମଣିପୁରର ଜମି ବୃଦ୍ଧତ ପୁଞ୍ଜିପତିମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ଖୁବ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ । ଏହି ଅଚଳରେ ସମୃଦ୍ଧ ବନଙ୍କ ଓ ଖଣିକ ସଂପଦ ଉପରେ ନିଜର ଆଧୁପତ୍ୟ ବିଷ୍ଟାର କରିବା ସେମାନଙ୍କର ଦରକାର ।

ସାମ୍ବାଜ୍ୟବାଦୀ ସ୍ଵାର୍ଥରେ ଭାରତୀୟ ପୁଞ୍ଜିମାଲିକ ଓ ମାର୍କନ ଏକଚାଟିଆ ମାଲିକମାନଙ୍କର ଆହୁରି ଜମି ଦରକାର । ସାମ୍ବାଜ୍ୟବାଦୀ ଚାନର ଓନ ବେଳୁ ଓନ ରୋଡ଼ ବା ଓର ସହିତ ଚକ୍ରର ଦେଇ ଦକ୍ଷିଣ ଓ ଦକ୍ଷିଣ ପୂର୍ବ ଏସିଆ ବଜାରରେ ପ୍ରବେଶ କରିବା ପାଇଁ ଭାରତୀୟ ଏକଚାଟିଆ ମାଲିକମାନଙ୍କ ସହିତ ମେଣ୍ଟାର୍କ ମାର୍କନ ସାମ୍ବାଜ୍ୟବାଦୀ ଏକଚାଟିଆ ପୁଞ୍ଜି ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି । ସେଥିପାଇଁ ମଣିପୁରର ଆଦିବାସୀମାନଙ୍କୁ ଜମିରୁ ହଟାଇବାର ପରିଜନନୀ ସେମାନଙ୍କର ଅଛି । ଏହିସବୁ ଘରଶା ପ୍ରବାହକୁ ମିଶାଇ ଦେଖିଲେ ବୁଝାପଡ଼େ ମଣିପୁରର ଦୁଇଗୋଷ୍ଠାର ଖଚିତିଆ ମଣିଷଙ୍କ ଲାଜୁରେ ପାଇଦା ବୃଦ୍ଧତ ପୁଞ୍ଜିପତି ଗୋଷ୍ଠିର । ସେମାନଙ୍କର ସେବାଦାସ ବିଜେପି ମଧ୍ୟ ଭୋଟରେ ପାଇଦା ଦେଖୁଛି । ସେହି କାରଣରୁ କଣ ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ମଣିପୁର ନିଆଁକୁ ଜଳାଇ ରଖିବାକୁ ଚାହୁଁଛନ୍ତି ? ★★

ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା ପ୍ରସ୍ତରରେ ୨୭ତମ ଆଇନ କରିଶମ ନିକଟରେ ଏମ୍ବ୍ସ୍‌ସ୍ଟ୍ରେସିଆର(କମ୍ପ୍ୟୁଟର)ର ପ୍ରତିବେଦନ

ପ୍ରାସ୍ତେଷୁ,

ସନ୍ଦର୍ଭ ସଚିବ

ଭାରତର ଆଇନ କରିଶମ, ଲୋକନାୟକ ଭବନ
ଖାନ ମାର୍କେଟ୍, ମୁଆଦିଲ୍ଲା

ମହାଶୟ,

ଆପଣଙ୍କ ଆହ୍ୟାନ ଅନୁଯାୟୀ ଭାରତର ସାଂପ୍ରତିକ ପରିମ୍ବିତରେ ଏକକ ନାଗରିକ(Uniform Civil Code) ଲାଗୁକରିବା ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ଆମର ମତାମତ ଉପସ୍ଥାପନ କରୁଛୁ ।

ମାର୍କବାଦୀ ଭାବେ ଆମେ ଆନ୍ତରିକଭାବେ ଚାହୁଁ, ଗୋଟିଏ ଏକକ ନାଗରିକ( ) ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସମାନଭାବରେ ପ୍ରୟୁଜ୍ୟ ହେଉ । ତେବେ ଏକମାତ୍ର ସେତେଲେ ହିଁ ଏହା ପ୍ରୟୁଜ୍ୟ ହୋଇପାରେ ଯେତେବେଳେ ତା' ସମାଜର ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକରଣର ବୈଜ୍ଞାନିକ ପ୍ରକିଯା ମାଧ୍ୟମରେ ଦେଶର ସମସ୍ତ ଶ୍ରେଣୀର ଜନଶକ୍ତିର ସମ୍ବନ୍ଧିତମେ ଗୁହ୍ୟାତ ହେବ ।

ଗୋଟିଏ ପ୍ରକ୍ରିତ ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ରାଷ୍ଟ୍ର ଏହାହିଁ ଆବଶ୍ୟକ କରେ । ମାତ୍ର ଗୋଟିଏ ଅନ୍ତର୍କୁଳ ସାମାଜିକ-ସାଂସ୍କୃତିକ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିବାକୁ ଉପରେ ଏହାର ପ୍ରତିକର୍ତ୍ତା ଏକମାତ୍ର ହେଉଛି । ଏହାର ଅର୍ଥ ହେଉଛି ସମସ୍ତ ପ୍ରାସାରିକ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଗଭୁତିକ ସଂପର୍କରେ ସତେତନ ନ ରହି ଆମେ ବଳପୂର୍ବକ ଗୋଟିଏ ତଥାକୁଥୁତ ଏକକ ଆଇନ ପ୍ରଣଯନ କରିପାରିବା ନାହିଁ । ସେଥିପାଇଁ ଏହିଭଳି ଏକ ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟରେ କୌଣସି ସଂକ୍ଷାର ଆଣିବା ପୂର୍ବରୁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ରହିଥିବା ସମସ୍ତ ସାମାଜିକ-ସାଂସ୍କୃତିକ ବିବିଧତା ଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ମିତ ଭାବରେ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖିବାକୁ ହେବ । ସଂପ୍ରତ୍ତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ସମ୍ମତି ଏବଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏକ୍ୟମତକୁ ବାଦ ଦେଇ କୌଣସି ଅତି ଗୁରୁତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ସଂକ୍ଷାର ଗୋଟିଏ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧିତ ।

ସ୍ଵାଭାବିକ ଭାବରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁଛି ସାଧାନତାର ୨୪ ବର୍ଷପରେ ମଧ୍ୟ କାହିଁକି ଧର୍ମ, ଜନଗୋଷ୍ଠାରିକ ସାଦୃଶ୍ୟ ଏବଂ ଅଂଚଳକୁ ଭିତରିକି ଏହି ଧରଣର ବିଭାଜନ, ବିଭିନ୍ନତା ଓ ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମଭିତରିକ ରାତିନୀତି ଆଜି ମଧ୍ୟ ଭାରତୀୟ ସମାଜରେ ବଳବତ୍ତର ରହିଛି ? ବାସ୍ତବରେ ଏହା ପଛରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସାମାଜିକ-ସାଂସ୍କୃତିକ କାରଣ ରହିଛି । ଆମ ସାଧାନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ଧର୍ମୀୟ ପ୍ରଭାବ, ବିଶେଷକରି ହିୟ ଧର୍ମୀୟ ପ୍ରଭାବରୁ ମୁକ୍ତ ନଥିଲା, ଉତ୍ତିଷ୍ଠାନ ଏହାର ସାକ୍ଷୀ ବହନ କରେ । ଧର୍ମଭିତରିକ ଜାତୀୟତାବାଦ ବୃଦ୍ଧତର ମୁସଲମାନ ସଂପ୍ରଦାୟର ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସାଧାନତା ଆନ୍ଦୋଳନରୁ ବିଛିନ୍ନ କଳା, ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ସମାଜର ନୀତି ସହିତ ଅସଂଗତିପୂର୍ଣ୍ଣ ଲେଖାମୀୟ ଧର୍ମୀୟ ରାତିନୀତିକୁ ଅପରିବର୍ତ୍ତତ ରଖିବା ଦିଗରେ ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରୋତ୍ସହିତ କଲା । ଏହା ମୁସଲମାନ ଜନସାଧାରଣ ଏବଂ ଜାତୀୟତାବାଦୀ ଶକ୍ତିମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟବଧାନକୁ ଆହୁରି ବୃଦ୍ଧି କରିବାକୁ ବିଶେଷ ପ୍ରକାର

একে নাগরিক সংহিতা .....

(୪ମ ପୃଷ୍ଠାର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ)

ଅନ୍ୟଦିଗରେ ମୁସଲମାନ ମୌଳବାଦୀ ଏବଂ ଧର୍ମାନ୍ତମାନେ ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନର ଔଶ୍ଵରାୟତ୍ତ ସଂପର୍କରେ କରୁଥୁବା ଦାବି ଓ ମୁଲ୍ଲା, ମୌଳବୀ ଏବଂ ସାମାଜିକ ଦଲାଲମାନଙ୍କର ଯୁକ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ସମାନ ସ୍ଵର ଓ ସ୍ଵରୂପ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ମୁସଲମାନ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ କଣ କୋରାନରେ ଉଲ୍ଲଙ୍ଘ ହୋଇଛି ବା ସାରିଯାରୁ ପ୍ରାୟ ହୋଇଛି ? ସାରିଯା ଓ ପବିତ୍ର କୋରାନ କ'ଣ ଏକ ଓ ଅଭିନ୍ନ ? ନା, ସାରିଯା “ଜିଶ୍ଵରାୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ” ନୁହେଁ । ଆରବ ଭୂମିର ବାହାରେ ଇସଲାମ ଧର୍ମର ବିଷ୍ଟାର ଘଟିବା ସହିତ ଦେଖାଦେଇଥୁବା ସାମାଜିକ ସମସ୍ୟା ଗୁଡ଼ିକର ସମାଧାନ ପାଇଁ ଜନସାଧାରଣ ପବିତ୍ର ଗ୍ରହମାନଙ୍କ ସଂପର୍କରେ ଗଭୀରତର ବୁଝାମଣା ସଂପନ୍ନ, ଜ୍ଞାନୀ ଶୁଣାବ୍ୟକ୍ତି ଏବଂ ନୈତିକ ଚରିତ୍ରପାଇଁ ପରିଚିତ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିତ୍ଵ ମାନଙ୍କଠାରୁ ମତାମତ ଲୋତୁଥୁଲେ । ଇସଲାମ ଓ ଏହାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀଗୁଡ଼ିକ ସଂପର୍କରେ ନିଜ ନିଜର ଉପଲବ୍ଧି ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ସେମାନଙ୍କର ନିଷ୍ପତ୍ତି ଦେଉଥୁଲେ । ଏସବୁର ସାରାଂଶ ସାରିଯାରେ ଲିପିବନ୍ଦ ହୋଇଛି, ଯାହା ସଂପର୍କରେ ସିହା ଓ ସୁନ୍ଦର ମସଲମାନ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭିନ୍ନମତ ରହିଛି ।

ଏଠାର ଉଲ୍ଲେଖିଯୋଗ୍ୟ, ଧର୍ମୀୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ, ରାତିନାତି ଏବଂ ଏହାର ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟତାକୁ “ଜିଶୁରଙ୍କ ଜଣ୍ଠା” ଭାବରେ ସଥାର୍ଥ ପ୍ରତିପାଦନ କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ସମସ୍ତ ଆତ୍ମଘୋଷିତ ଧର୍ମ ରକ୍ଷକମାନେ ପରଞ୍ଚର ସହିତ ଅଭ୍ୟୁତ ଭାବରେ ମହିମ ମର୍ମରମର ବୋରି ସମ୍ମ ଭାବରେ ବେଖିବାର ମିଳିଛି ।

ଏହା ବୁଝିବାକୁ ହେବ ଯେ, ସମାଜର ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକରଣର ସ୍ଥାଭାବିକ ପରିଶାମ ଭାବରେ ଶୁଭବୁଦ୍ଧି ସଂପନ୍ନ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମନରେ ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା ସଂପର୍କତ ଧାରଣା ଗଢ଼ିଉଠିଥିଲା । ସୁତରାଂ ଗୋଟିଏ ଯଥାର୍ଥ ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ରାଷ୍ଟ୍ରରେ ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ପରିଚାଳିତ କରୁଥିବା ଦେଉନା ଆଜନ ଗୁଡ଼ିକ ଏକ ଏବଂ ଅଭିନ୍ନ ହେବା ସ୍ଥାଭାବିକ । ଧର୍ମ ବ୍ୟକ୍ତିର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ବିଶ୍ୱାସର ବିଷୟ ହେବ ଏବଂ ରାଷ୍ଟ୍ରର ଆଜନ

ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମରେ ବିଶ୍ୱାସୀ ନାରୀ ପୁରୁଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିମ୍ବା
ଜିଶ୍ଵର ବିଶ୍ୱାସ କରୁନ୍ଥିବା ଲୋକଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଭେଦାଭେଦ କରିବ
ନାହିଁ । ଜୀବନ ସଂପର୍କରେ ଗଣତାନ୍ତିକ ଧାରଣା ଅନୁଯାୟୀ ବିବାହ
ହେଉଛି ପାରଷ୍ଠରିକ ମୂଳ୍ୟବୋଧର ସ୍ବାକୃତିର ଭିଡ଼ରେ ପରଞ୍ଚରେ
ମର୍ଯ୍ୟାଦାକୁ ବଜାୟ ରଖୁଥିବା ଜଣେ ପୁରୁଷ ଓ ନାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ସାମାଜିକ ସଂପର୍କ । ପାରଷ୍ଠରିକ ସନ୍ଧି ବା ଜୀବନମାଥ୍ ବାହିକ
ପାଇଁ ସ୍ଵାଧୀନତା ବୈବାହିକ ସଂପର୍କର ଭିଡ଼ ହେବା ଉଚିତ ।
ଧର୍ମ, ଜାତି, ଗୋଷ୍ଠିଗତ ପରିଚିତି କିଛି ବି ଏହି ମିଳନ କ୍ଷେତ୍ରରେ
ପ୍ରତିବନ୍ଧକ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ମାତ୍ର ସମସ୍ତ ବର୍ଗରେ
ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ସ୍ଵେଚ୍ଛାକୃତ ସନ୍ଧି ଓ ବୁଝାମାଣା ମଧ୍ୟଦେଇ
ଏକକ ଆଇନ ଓ ବିଧୂର୍ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗତି ନର୍ତ୍ତିଲେ, ଧର୍ମୀୟ ବିଶ୍ୱାସରେ
ବାଧାବନ୍ଧନ ଓ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀରୁ ମୁକ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ଧର୍ମ, ଜାତି,
ଜନଗୋଷ୍ଠି ମଧ୍ୟରେ ବିବାହ, ପରସନ୍ କରିବାର ସ୍ଵାଧୀନତା,
ଅନ୍ୟମାନଙ୍କର ମର୍ଯ୍ୟାଦାକୁ ସନ୍ଧାନ ଓ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା, ନାରୀ ଓ
ପୁରୁଷ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ପକ୍ଷପାତିତା ନ କରିବା, ବିଭିନ୍ନ
ଧର୍ମବିଶ୍ୱାସୀ ଓ ଜନଗୋଷ୍ଠି ଭ୍ରମ୍ଭ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
କୌଣସି ପାର୍ଥକ୍ୟ ନ କରିବା ଇତ୍ୟାଦି ସୁନିଶ୍ଚିତ ହୋଇପାରିବ
ନାହିଁ ।

ଏହିଉଳି ଏକ ପ୍ରାକସର୍ତ୍ତକୁ ଭାରତର ପ୍ରଚଳିତ ବାଣ୍ଡବତା
ପୁରଣ କରୁଛି କି ? ଯଦି ପ୍ରକୃତ ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତାର
ମଞ୍ଜିକଥାକୁ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ବୁଝୁଯାଏ, ତା'ହେଲେ 'ଲଭ
ଜିହାଦ', ପାରିବାରିକ ସନ୍ଧାନ ପାଇଁ ହତ୍ୟା(ଅନର କିଳି),
ଏପରିକି ରାଷ୍ଟ୍ରଦ୍ୱାରା ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧର୍ମବିଶ୍ୱାସୀ ମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ବିବାହକୁ ବାଧା ଦେବା ଏବଂ ଗୋରକ୍ଷା ଆଜରେ ଲୋକଙ୍କୁ
ପିଠିପିଠି ମାରିଦେବା ଭଳି ମାରାଦ୍ଵାରା କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କ'ଣ
ଅବାଧରେ ଚାଲିପାରେ ? ଯେଉଁ ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା ଜାତି,
ଧର୍ମ, ଜନଗୋଷ୍ଠେ ଏବଂ ଲିଙ୍ଗ ନିର୍ବିଶେଷରେ ସମୟ ଭାରତର
ସମସ୍ତ ନାଗରିକମାନଙ୍କ ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ମାତ୍ର ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଜନ
ପ୍ରଶନ୍ନନ କରିବା କଥା କହେ, ସେହି ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା
ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ଗୋଟିଏ ଦେଶରେ ଧର୍ମୀୟ ସଂଖ୍ୟାଲୟ
ମାନଙ୍କ ବିରୁଦ୍ଧରେ ଖୋଲାଖୋଲି ଘୃଣା ଉତ୍ସେକକାରୀ ପ୍ରଚାର
ଏବଂ ସେମାନଙ୍କ ଉପରେ ନିର୍ଯ୍ୟାତନା କ'ଣ ସମାନ୍ତରାଳ ଭାବରେ
ବଳବତ୍ତର ରହିପାରେ ? ଅନ୍ୟ ଭାଷାରେ କହିଲେ ଏହି ମୁହଁଭାର୍ତ୍ତରେ
ବିବାହ, ବିବାହ ବିଛ୍ନେଦ, ଉତ୍ତାରାଧୁକାର ଏବଂ ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ
ଗ୍ରହଣ ଭଳି ସମସ୍ତ ବିଷୟରେ ସମସ୍ତ ଧର୍ମୀୟ ସଂପ୍ରଦାୟ ପାଇଁ
ଗୋଟିଏ ଆଜନ କ'ଣ ପ୍ରଣାତ ହୋଇପାରିବ ? ଯେକୋଣସି
ଦିଗରୁ ଚିନ୍ତାକଲେ ମଧ୍ୟ ଏହା କ'ଣ ଏକ ଯୁଦ୍ଧିଷ୍ଠିର ପ୍ରସ୍ତାବ ?
ଏଉଳି ନୁହେଁ ବୋଲି ଆମେ ବିଶ୍ୱାସ କରୁ । ମଣିପୁର
ଯେତେବେଳେ ରକ୍ତାଙ୍କ୍ରିୟାଗତ ହିସା ପ୍ରତ୍ୟେକ କରୁଛି ଏବଂ
ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ଅଂଚଳରେ ବିଷିଷ୍ଟ ଭାବରେ ସାଂପ୍ରଦାୟିକ-
ଜାତିବାଦୀ-ଗୋଷ୍ଠିଗତ ଉଗ୍ରତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳୁଛି ସେତେବେଳେ
ଏହା କ'ଣ ସମାନ ନାଗରିକ ସଂହିତା ପ୍ରଚଳନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ
ସମୟ ? ଦ୍ୱିତୀୟତଃ, ସାଧାରଣ ଭାବରେ ଲୋକମାନେ
ମନେକରଣ୍ଟି ଯେ ସମାନ ନାଗରିକ ସଂହିତା ଅନ୍ୟ ସମସ୍ତ
ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଜନ ଗୁଡ଼ିକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଅକାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିଦେବ ।
ବର୍ତ୍ତମାନର ଭାରତବର୍ଷ, ଯେଉଁଠି ମୌଳିକବାଦୀ-ଜାତିବାଦୀ-
ସାଂପ୍ରଦାୟିକ-ଗୋଷ୍ଠିଗତ ସଂଗର୍ଷ ଏବଂ ଧର୍ମୀୟ କରନବାବୁ ସମସ୍ତ
ଦିଗକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣଭାବରେ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରୁଛି ସେଠାରେ କ'ଣ ଏହା
ଘଟିପାରିବ ? ସମାଜର ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକରଣ ପ୍ରକ୍ରିୟାରେ ଏଉଳି ସମସ୍ତ
ବ୍ୟାଧୁ, କଟରତା ଏବଂ ବିଭାଗିତାକୁ ପ୍ରଥମେ ଦୂରକରିବା ଉଚିତ
ନୁହେଁ କି ? ବଳପୂର୍ବକ ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ଏକକୀକରଣ ଅର୍ଥ
ସମାନତା ନୁହେଁ, ଏଥିପାଇଁ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ମୂଲ୍ୟବୋଧ, ନୀତି
ନୈତିକତା ଭିତ୍ତିରେ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଲଗାତର ବୁଝୁସୁଝୁ କରିବା
ଆବଶ୍ୟକ । ସେଥିପାଇଁ ରାଷ୍ଟ୍ର ଧର୍ମନିରପେକ୍ଷ ନାତିକୁ ତୋଳିଧରିବା
ଆବଶ୍ୟକ । ଏବଂ ଏହି ପରି ବାବା ପରିବାରି ହୋଇଥାଏଇ ।

ପ୍ରାଚୀଣ୍ୟକ ଏବଂ ଏହି ନାତ ଦୁଆ ଧରିଛିଲେ ତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ

ସୁତରାଂ, ସମାଜରେ ଯେତେବେଳେ କ୍ରମବର୍ଷମାନ
ଅନ୍ତିକ୍ୟର ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ରହିଛି ସେତେବେଳେ ଗୋଟିଏ ଔକ୍ତପତ୍ରିକା
ଆଇନ ଲଦିଦେବା କେତେଦୂର ଦୂରଦୃଷ୍ଟିସଂପନ୍ନ ହେବ ?
ପ୍ରତିକ୍ରିୟାଶାଳ ଶକ୍ତିମାନଙ୍କର ସମାଜ କ୍ଷୁଦ୍ର ଗୋଷ୍ଠୀଗତ ସ୍ଥାର୍ଥକୁ
ପରାହତକରି ପ୍ରଥମେ ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତାର ଯଥାର୍ଥତା
ଏବଂ ଏହାକୁ ଲାଗୁ କରିବାର ସମ୍ବାଦନାର ସାମାଜିକ
ଆବଶ୍ୟକତାକ ବାନ୍ଧୁବାନ୍ଧିତ କରିବାକ ହେବ । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟ

ଅସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଥୁଲାବେଳେ ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତାକୁ ବଳପୂର୍ବକ ଲଦିଦେବା ଫଳରେ ଭାରତୀୟ ନାଗରିକମାନଙ୍କର ବିଭିନ୍ନ ଗୋଷ୍ଠୀ ମଧ୍ୟରେ ବିଭେଦ, ବିଭାଜନ, ଅବିଶ୍ୱାସ ଏବଂ ଅସଙ୍ଗତି ଆହୁରି ବନ୍ଧି ପାଇବ ।

ଏହା ସ୍କୁଲର କରିବା ପ୍ରୟୁଷ୍ୟ ହେବ ଯେ, ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ରଚ୍ୟିତାମାନେ ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା ଲାଗୁକରିବା ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉପରେ ଆଲୋଚନା କରିଥିଲେ ଏବଂ ଅନୁଭବ କରିଥିଲେ ଯେ କେବଳ ମାତ୍ର ସଂବିଧାନ ପ୍ରଣୟନ ସଭାରେ ଆଲୋଚନା କରି ଏବଂ ଭୋଗ ଜରିଆରେ ଏହିଭଳି ଏକ ନାଗରିକ ସଂହିତା ଲାଗୁ କରିବାପାଇଁ ସମୟ ଉପୟୁକ୍ତ ନୁହେଁ । ସେଥିପାଇଁ ସେମାନେ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ଆଶଙ୍କା କରିଥିଲେ ଯେ ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା ଅକାର୍ୟକାରୀ ହୋଇଯିବ । ସାମାଜିକ ପରିସ୍ଥିତିକୁ ବିଚାରକୁ ନେଇ ସେମାନେ ଏହାକୁ ରାଜ୍ୟ ନୀତି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ(Directive Principles of State Policy) ବିଭାଗରେ ସ୍ଥାନିତ କରିବା ପାଇଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି କରିଥିଲେ । ସମ୍ବିଧାନ ରଚନା କରିବା ସମୟରେ ସମ୍ବିଧାନ ଲିଖନ କମିଟିର ଅଧ୍ୟୟକ୍ଷ ଡକ୍ଟର ବି.ଆ.ର. ଆମେଦକର କହିଥିଲେ ଯେ, ଅସୁରକ୍ଷିତ ଜନଗୋକ୍ଷିମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ହେଉଥୁବା ଭେଦାଭେଦକୁ ଦୂର କରିବା ପରେ ଏବଂ ସଠିକ୍ ପ୍ରକଳ୍ପାରେ ବିବିଧ ଧର୍ମୀୟ-ଗୋକ୍ଷିଗତ ଜାତିଗତ ଜନ ସମୁଦାୟଗୁଡ଼ିକୁ ସୁସଂଗତ କରିବା ପରେ ସମ୍ଭାବ ଦେଶରେ ସମାନ ନାଗରିକ ସଂହିତା ଲାଗୁକରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ତଦାନୀନ୍ତନ ସମୟର ବାଧବାଧକତା ଯୋଗୁ ସମାନ ନାଗରିକ ଅଧ୍ୟକାରର ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି ଭାବରେ ସମ୍ବିଧାନର ଧାରା-୪୪ର ସଂରଚନା କରାଯାଇଥିଲା । ମାତ୍ର ସ୍ଵାଭାବିକ କାରଣ ପାଇଁ ଏହାକୁ ଛାପାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତା'ହେଲେ ଧାରା-୪୪କୁ ବାଘଡାମଳକ କରିବା ପାଇଁ ଉପୟୁକ୍ତ ସମୟ ଆସିବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଏ ସଂପକ୍ରମେ କି ଧରଣର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ପୋକଣ କରାଯିବା ଉଚିତ ? ଏହି ସର୍ବର୍ଜରେ ଧାରା-୩୫ର କାର୍ୟକାରିତା ଦେଖିବାକୁ ମିଳିବ । ଏହି ଧାରା ଅନୁଯାୟୀ କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ମୌଳିକ ଅଧ୍ୟକାରକୁ କାର୍ୟକାରୀ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଆଇନ ପ୍ରଣୟନ କରିବାର ଅଧ୍ୟକାର କେବଳ ମାତ୍ର ସଂସଦ ନିକଟରେ ରହିବ, ରାଜ୍ୟ ବିଧାନସଭାମାନଙ୍କ ନିକଟରେ ନୁହେଁ ।

ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଶୁଣୁଥିପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ, ୨୦୧୭ ମସିହାରେ
ଗଠିତ ୨୧ ତମ ଆଇନ କମିଶନ ସମାନ ନାଗରିକ ସଂହିତାକୁ
କେବଳ ମାତ୍ର ‘ଦରକାରୀ ନୁହେଁ ବା କାମ୍ୟ ନୁହେଁ’ ବୋଲି
କହିନଥିଲା । ଏହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ପ୍ରଥମେ ଲିଙ୍ଗଗତ ପକ୍ଷପାତିତାର
ପରିସମାପ୍ତି ଘଟାଇବା ଓ ଅସମାନତା ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ସୁପାରିଶ
କରିଥିଲା । କମିଶନ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଥିଲା ଯେ, “ସେଥିପାଇଁ ଏହି
କମିଶନ ବର୍ତ୍ତମାନ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଅନାବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଅବାଞ୍ଚନାୟ
ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା ପ୍ରତିବର୍ତ୍ତନ ପରିବର୍ତ୍ତ ଭେଦାଭେଦ ପୂର୍ଣ୍ଣ
ଆଇନ ସଂପର୍କରେ ଉଚ୍ଚମା କରିଛି । ପ୍ରାୟ ସମସ୍ତ ଦେଶ ବର୍ତ୍ତମାନ
ବିବିଧତାକୁ ସ୍ଵାକ୍ଷର କରିବା ଦିଗରେ ଅଗ୍ରପର ହେଉଛନ୍ତି ।
କେବଳ ମାତ୍ର ପାର୍ଥକ୍ୟ(Difference)ର ଉପର୍ଯ୍ୟତି
ଭେଦାଭେଦକୁ ସୂଚିତ କରେ ନାହିଁ, ବରଂ ଏହା ହୃଦୟପୂର୍ଣ୍ଣ
ଗଣତନ୍ତ୍ର ସଂକେତ ବହନକାରୀ ।” ଏହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଏହାର
ସୁପାରିଶ ଦସ୍ତାବିଜର ପ୍ରଥମ ପୃଷ୍ଠାରେ ହଁ ୨୧ ତମ ଆଇନ
କମିଶନ ଏହା ସଂକ୍ଷିପ୍ତ କରିଦେଇଥିଲା ଯେ, ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା
ପ୍ରସଙ୍ଗରେ କୌଣସି ସହମତି ଗତିତି ପାରିଲା ନାହିଁ, ସେଥିପାଇଁ
ମୌଳିକ ଅଧ୍ୟକାରାଶୁଭ୍ରତିକୁ ଝଣ୍ଡିତ(Contradict) ନକରି
ବିବିଧତାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ହଁ ସମୟର ଆବଶ୍ୟକତା ।” ଏହି
ସୁପାରିଶ ଦସ୍ତାବିଜର ଉଲ୍ଲେଖ ରହିଛି ଯେ, ‘ଏକକ ନାଗରିକ
ସଂହିତା ଉପରେ କୌଣସି ପ୍ରକାର ସହମତି ଗତିତି ନ ପାରିବାରୁ
କମିଶନ ଅନୁଭବ କରୁଛି ଯେ, ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନଗୁଡ଼ିକର
ବିବିଧତାକୁ ସୁରକ୍ଷିତ କରିବା ଏବଂ ଏହା ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗେ ଭାରତର
ସଂବିଧାନ ଗ୍ୟାରେଣ୍ଟି କରୁଥିବା ମୌଳିକ ଅଧ୍ୟକାରକୁ ଯେଉଁଳି
ଏହି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଆଇନ ଶୁଭିକ ଝଣ୍ଡିତ ନକରେ ତା’ ସୁନିଶ୍ଚିତ
କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ।’ ଆମେ ମନେକରୁ ଯେ, ୨୧ ତମ ଆଇନ
କମିଶନର ଏହି ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ପୂର୍ଣ୍ଣମୁକ୍ତ । ତା’ହେଲେ ୨୧ ତମ ଆଇନ
କମିଶନ ଉପର୍ଯ୍ୟାପନ କରିଥିବା ମତାମତ ଉପରେ କୌଣସି
ଆଲୋଚନା କାହିଁକି କରାଯାଇ ନାହିଁ? କେବଳ ମାତ୍ର ଏହି
ସୁପାରିଶ ଦସ୍ତାବିଜ ଗାରକ୍ଷରୁ ଅଧିକ ପୁରୁଣା ହୋଇଛି ବୋଲି

একজন নাগরিক পঁতি .....

(ଅଷ୍ଟ ପୃଷ୍ଠାର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ)

କହି ଏହାକୁ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଏତାଇ ଯାଇ ଆଉ ଏକ ନୂଆ କମିଶନ
ଗଠନ କରିବା ପଛରେ କି ଜରୁରୀ ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ? ୨୯ ତମ
ଆଇନ କମିଶନ ବିଷବ ଚର୍ଜମା କରି ଉପର୍ଦ୍ଧାପନ କରିଥିବା
ଅଭିମତ ତୁଟିପୂର୍ଣ୍ଣ ଥିଲାବୋଲି ସ୍ଵଳ୍ପିଷିଦ୍ଧ ଭାବରେ ପ୍ରମାଣିତ
କରିବାକୁ ସରକାରଙ୍କୁ କ'ଣ ବାଧାଦେଲା ? ପୂର୍ବ କମିଶନକୁ
ଏତାଇଯାଇ ୨୭ ତମ ଆଇନ କମିଶନ ଗଠନ କରିବା ପାଇଁ
ସରକାରଙ୍କୁ କ'ଣ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କଲା ? ୨୭ ତମ ଆଇନ କମିଶନ
୨୦୨୩ ଜୁନ ୧୪ ତାରିଖରେ ଏକ ନୋଟିସ ଜାରୀ କରି
ପୁନର୍ବାର ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା ଉପରେ ମତାମତ ଆହ୍ଵାନ
କରିଛି ।

ଏଉଳି କେତେକ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି ଯେଉଁମାନେ ଏହି ଧରଣର ବିବିଧତା ଓ ଧର୍ମ ସଂପର୍କର ସମସ୍ୟାର ଆଇନଗତ ସମାଧାନ ଚାହୁଁଛନ୍ତି । ଏହି ସମସ୍ୟାକୁ ଯେହେତୁ କୌଣସି ଧର୍ମୀୟ-ଜନଗୋଷ୍ଠାଗତ ପରିଚିତିକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବାର ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ବିଚାର କରିବା ଉଚିତ ନୁହେଁ, ସେଥିପାଇଁ ଏହା ଏକ ନିଛକ ଆଇନଗତ ଲାଭେଇ ମଧ୍ୟ ହେବା ଉଚିତ ନୁହେଁ । ଗୋଟିଏ ଆଇନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରି ଏହାକୁ ଯଦି ବଳପୂର୍ବକ ଲାଭ ଦିଆଯାଏ ତା'ହେଲେ ଏହି ଆଇନ ଧର୍ମପାଳନର ଅଧିକାର(Right to religion)କୁ କ୍ଷର୍ଷ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ବୋଲି ପ୍ରତାର କରିବା ପାଇଁ ଏବଂ ଧର୍ମୀୟ ଆବେଦନକୁ ଭିତରିକରି ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଉତ୍ସେଜିତ କରିବା ପାଇଁ ଏହା ମୌଳବାଦୀମାନଙ୍କ ହାତରେ ଏକ ହତିଆରରେ ପରିଣତ ହୋଇପାରେ । ପରିବର୍ତ୍ତନର ଦାବି ନିପାତିତ ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ ହୀଁ ଏକ ସତେତନ ଆକାଶା ଭାବରେ ଉପସ୍ଥିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା ଆମେ ସମସ୍ତେ ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିବା ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ ଆବଶ୍ୟକ ଯେ, ଯୁକ୍ତିମୁକ୍ତତା(Legitimacy) ଆଇନ ସର୍ବସ୍ଵତା(Legality) ଉପରେ ପ୍ରଭାବ ବିଶ୍ୱାର କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ସମସ୍ତ ଆଇନ ମଣିଷ ଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଛି । ସାମାଜିକ ପ୍ରଗତି ପାଇଁ ଏହି ଆଇନ ମଧ୍ୟରୁ କେତେକ ପ୍ରବର୍ତ୍ତି ହୋଇଛି । ମାତ୍ର ସମୟର ଗତିପଥରେ

ବୁଗେଡ୍ ପ୍ୟାରେଡ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡାରେ .....

(୨ୟ ପୃଷ୍ଠାର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶ)

ସମାବେଶର ମୁଖ୍ୟବକ୍ତା ସାଧାରଣ ସଂପାଦକ କମ୍ପ୍ଲେଟ ପ୍ରଭାସ ଘୋଷ । ସଂଗୀତ ଗୋକ୍ଷ୍ରୀଦାରା ମହାନ ନେତା କମ୍ପ୍ଲେଟ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଉପରେ ରଚିତ ସଂଗୀତର ସ୍ଵର ସମ୍ମାନ ହିଂଗେଡ଼ରେ ଝଙ୍କୁତ ହେଲା ।

ମଞ୍ଚରେ ସ୍ଥାପିତ ମହାନ ନେତାଙ୍କ ସୁସ୍ଥିତ ପ୍ରତିକୃତିରେ
ମାଲ୍ୟାର୍ପଣ କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ପଳିଟିବ୍ୟଗୋର ପ୍ରବାଣ
ସଦସ୍ୟ କମ୍ବେଡ ଅସିତ ଉଣ୍ଠାଟାର୍ଯ୍ୟ ଅସୁମ୍ଭ ଥିବାରୁ ତାଙ୍କ ପକ୍ଷରୁ
ମାଲ୍ୟାର୍ପଣ କଲେ ପଳିଟିବ୍ୟଗୋ ସତ୍ୟ କମ୍ବେଡ ସପନ ଘୋଷ ।
ଏହାପରେ ଦଳର ପଳିଟିବ୍ୟଗୋ ସତ୍ୟ, କେନ୍ଦ୍ରୀୟ କମିଟି ସତ୍ୟ,
ବିଭିନ୍ନ ରାଜ୍ୟକମିଟି ସଂପାଦକ ଏବଂ ଛାତ୍ର, ଯୁବକ, ମହିଳା,
କୃଷକ, ଶ୍ରମିକ ସଂଗଠନ ସମେତ ବିଦ୍ୟୁତ, ବିଜ୍ଞାନ ତଥା
ଜନଜାତି ଓ ବନବାସୀ ଫୋରମ ଭଲି ଗଣସଂଗଠନମଙ୍କର
ପ୍ରତିନିଧିମାନେ ମାଲ୍ୟାର୍ପଣ କଲେ । ସର୍ବଶେଷରେ ସଭାପତି
କମ୍ବେଡ ରାଧାକୃଷ୍ଣ ଓ ମୁଖ୍ୟବକ୍ତା କମ୍ବେଡ ପ୍ରଭାଷ ଘୋଷ
ମାଲ୍ୟାର୍ପଣ କଲେ ।

ଦଳର କିଶୋର ବାହିନୀ କମ୍ପୋମଲ ପକ୍ଷରୁ ମହାନ
ନେତାଙ୍କ ସ୍ଥତି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଗାର୍ଡ ଅପ୍ ଅନର ପ୍ରଦର୍ଶନ
କରାଗଲା । ଏଥୁ ସହିତ ବ୍ୟାଣ୍ଡର ତାଳେ ତାଳେ କାଷରେ
ଚଞ୍ଚପତାକା ବହନ କରି କମ୍ପୋମଲ ବାହିନୀ ସୁଶୃଙ୍ଖଳିତ
ପ୍ୟାରେଡ ପ୍ରଦର୍ଶନ କଲେ । ମଆସୀନ ନେତୃବୃଦ୍ଧ ତଥା ବ୍ରିଗେଡ଼ର
ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ଜନତା ମୁକ୍ତି ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରତିକ କମ୍ପେଡ ଶିବଦାସ
ଘୋଷଙ୍କ ଜୀବନ ସଂଗ୍ରାମ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଲାଲ ସଲାମ
ଜଣାଇଲେ ।

ସାଧାରଣ ସଂପାଦକ କମ୍ପ୍ରେଟ ପ୍ରଭାଷ ଘୋଷଙ୍କ ହାତରେ ସ୍ଥାରକ ଅର୍ପଣ କଲେ ବାଂଲାଦେଶର ଭ୍ରାତୃପ୍ରତିମ ଦଳ ବାସଦ(ମାର୍କିବାବୀ) ପକ୍ଷର କମ୍ପ୍ରେଟ ମାସଦ ରାଖା । ବିଦେଶର

ପରିବର୍ତ୍ତି ପରିସ୍ଥିତିରେ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିବା ସାମାଜିକ ଆବଶ୍ୟକତା ସହିତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ ରକ୍ଷାକରି ଏଭଳି ବହୁ ଆଜନରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ସାଧୁତ ହୋଇଛି କିମ୍ବା ବହୁ ଆଜନ ବାତିଲ୍ ହୋଇଛି । ଅନ୍ୟଭାଷାରେ କହିଲେ ଯାହା ଯୁକ୍ତିପିତ୍ର ତାକୁ ହିଁ ଆଜନଦିନ କରାଯାଇଛି । ସୁତରାଂ କୌଣସି ଆଜନକୁ ଆମେ କାହିଁକି ପବିତ୍ର ବା ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ ବୋଲି ବିଚାର କରିବା ?

ଉପରେ ଯାହା କୁହାଯାଇଛି ସେଥିରୁ ଏହା ସ୍ଵର୍ଗ ହେବା
ଉଚିତ ଯେ, ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ କରିବା
ସଂପର୍କରେ ଚିନ୍ତା କରିବା ସମୟରେ ହିଁ ସମସ୍ତ ବିଦିଧାତା,
ଅଷ୍ଟବିଶ୍ୱାସ, ଧର୍ମୀୟ-ଜନଗୋପ୍ତିଗତ ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟତାକୁ ଜାବୁଡ଼ି
ଧରିବାର ପ୍ରବୃତ୍ତି, ପରଷ୍ଠରିକ ଘୃଣା ଏବଂ ଅବିଶ୍ୱାସକୁ ଧୂରେ
ଧୂରେ ଦୂର କରିବା ପାଇଁ ଗୋଟିଏ ବିଜ୍ଞାନ ସମ୍ବନ୍ଧ ପ୍ରକ୍ରିୟା ଗ୍ରହଣ
କରିବା ହେଉଛି ଏକ ଜରୁରୀ ପ୍ରାକସର୍ତ୍ତା । ବର୍ଜମାନର ପ୍ରଚଳିତ
ମତଦେବ ଗୁଡ଼ିକର ପରିସମାପ୍ତ ପାଇଁ, ଗୋପ୍ତିଗତ ସ୍ଥାତନ୍ତ୍ର୍ୟର
ମାନସିକ ବନ୍ଦନରୁ ମୁଣ୍ଡ ପାଇଁ ଏବଂ ସଠିକ୍ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ଗ୍ରହଣ
କରିବା ପାଇଁ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ସକମ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହା
ସହିତ ସମସ୍ତ ବର୍ଗର ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ସେଇକୁ ଗ୍ରହଣାୟତା
ଓ ସମ୍ବନ୍ଧିତ ହାସଲ କରିବା ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ବ୍ୟାପକ ଆଳାପ
ଆଲୋଚନା, ବୁଝାସୁଖ କରିବା ଏବଂ ସଠିକ୍ ମୁଣ୍ଡିଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତଙ୍କ
ମନକୁ ସ୍ଵର୍ଗ କରିବାର କଷ୍ଟସାଧ୍ୟ ପ୍ରକ୍ରିୟାକୁ ଏତାଇ ଯାଇ ଏକକ
ନାଗରିକ ସଂହିତା ପ୍ରଚଳନ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି କରିବା
କଦାପି ସମ୍ବବ ନୁହେଁ ।

ବାସ୍ତବରେ କେବଳମାତ୍ର ମୁସଲମାନ ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀଆନ
ସଂପ୍ରଦାୟ ନୁହେଁ, ଏପରିକି ଜୈନ, ପାର୍ଶ୍ଵ, ଶିଖ ଏବଂ ଆଦିବାସୀ
ଜନସାଧାରଣ ବର୍ତ୍ତମାନର ଘଟିଷ୍ଠି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ ଏକଙ୍କ ନାଗରିକ
ସଂହିତାକୁ ଦୃଢ଼ଭାବରେ ବିରୋଧ କରୁଛନ୍ତି । ଆମେ ପୂନର୍ବାର
ଉଲ୍ଲେଖ କରୁଛୁ ଯେ, ଏକଙ୍କ ନାଗରିକ ସଂହିତା ବିବାହ, ବିବାହ
ବିଚ୍ଛେଦ, ପୋଷ୍ୟ ସନ୍ତାନ ଗ୍ରହଣ ଓ ଉତ୍ତରାଧିକାର ଭଲି ବ୍ୟକ୍ତିଗତ
ଲୋକାଚାର ଓ ଆଚାର ଆଚରଣ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଜାତି, ଜନଗୋଷ୍ଠୀ,
ସଂପ୍ରଦାୟ, ଧର୍ମ ବା ଲିଙ୍ଗ ଭିତ୍ତିରେ ନାଗରିକମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ
ଡେବାଡେବ କରେ ନାହିଁ । ବରଂ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ସାମାଜିକ-
ରାଜନୈତିକ-ସାଂସ୍କାରିକ କାର୍ଯ୍ୟକଲାପ କ୍ଷେତ୍ରରେ ସମାନ ଅଧିକାର

ଯେଉଁ ଭ୍ରାତୃପ୍ରତିମ ଦଳମାନେ ସାମାବେଶରେ ଉପସ୍ଥିତ ହୋଇ
ନପାରିବା କାରଣରୁ ବାର୍ତ୍ତା ପଠାଇଥୁଲେ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ପାଠ
କରିଥୁଲେ ପଲିଟିକ୍ୟୁରୋ ସଦସ୍ୟ କମ୍ପ୍ରେଟ ଅମିତାଭ ଚାର୍ଜୀ ।
ବାସଦ(ମାର୍କ୍ଝବାଦୀ), ଆମେରିକାର ପାର୍ଟି ଅଫ୍ କମ୍ପ୍ୟୁନିଷ୍ଟ,
ଯୁଏସ୍‌ଏ ଏବଂ ଡ୍ରାଙ୍କରସ ଡ୍ରାଲ୍ଟ ପାର୍ଟି, ଶ୍ରୀଲଙ୍କାର କମ୍ପ୍ୟୁନିଷ୍ଟ
ଯୁନିଟ ସେଣ୍ଟର, ପାକିସ୍ତାନର କମ୍ପ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟି ଅଫ୍ ପାକିସ୍ତାନ
ଏବଂ ନେପାଳରୁ ଆସିଥିବା ପ୍ରତିନିଧି ଦଳର ବାର୍ତ୍ତା ମଧ୍ୟ ସେ
ପାଠ କରିଥୁଲେ ।

ସଭାପତି କମ୍ପେଟ କେ. ରାଧାକୃଷ୍ଣ ତାଙ୍କ ସଂକଷିପ୍ତ
ବକ୍ତ୍ଵାଯରେ କହିଥୁଲେ ମାର୍କ୍ଜବାଦୀ ଦର୍ଶନ ଦୟମୂଳକ ବସ୍ତୁବାଦକୁ
ସଠିକ ଭାବେ ଆୟର କରିବା ମଧ୍ୟଦେଇ ଗଭୀର ଅନ୍ତର୍ଦୃଷ୍ଟିର
ଅଧିକାରୀ ହୋଇଥୁଲେ କମ୍ପେଟ ଶିବଦାସ ଘୋଷ ସମଗ୍ର ବିଶ୍ୱର
ରାଜନୈତିକ କ୍ଷେତ୍ରରେ ତାଙ୍କର ବହୁ ଭବିଷ୍ୟତବାଣୀ ଆଜି ସତ୍ୟ
ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଚାଲିଛି । କ୍ଷମତା ହସ୍ତାନ୍ତର ମଧ୍ୟ ଦେଇ
ରାଜନୈତିକ ସ୍ଥାଧାନତା ଅର୍ଜିତ ହୋଇଥୁଲେ ମଧ୍ୟ ଯଥାର୍ଥ
ସ୍ଥାଧାନତା ଆଜି ବି ଏ ଦେଶର ଜନଗଣଙ୍କୁ ମିଳିନାହିଁ ।
ଶାସକଶ୍ରେଣୀର ଷତଯନ୍ତ୍ର ଯୋଗୁ ସମଗ୍ର ଦେଶ ଜାତିଗତ ବିଦେଶ
ଓ ବିଭାଜନରେ ଅଶାନ୍ତ ହୋଇପଡ଼ିଛି । ମଣିପୁରର ସାଂପ୍ରତିକ
ଗଣହତ୍ୟା ଏ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ବିଶେଷତାବେ ଉଲ୍ଲେଖ୍ୟୋଗ୍ୟ । ଏହି
ବିଭେଦକାରୀ ରାଜନୀତିକୁ ଦେଶବ୍ୟାପୀ ଜାତି-ଧର୍ମ-ବର୍ଣ୍ଣ
ନିର୍ବିଶେଷରେ ଝାକ୍ୟବନ୍ଧ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ ହିଁ କେବଳମାତ୍ର
ମନ୍ତ୍ରହତ ଜୀବିତାନ୍ତିର ।

ଦଳର ପଲିଟିକ୍ୟୁରୋ ସଭ୍ୟ କୃଷକ ସଂଗଠନ
ଏଆଇକେକେଏମ୍ୟୁସର ସର୍ବଭାରତୀୟ ସଭାପତି ତଥା ଦିଲ୍ଲୀର
ଏତିହାସିକ କୃଷକ ଆୟୋଜନର ନେତା, ସମାବେଶର ଅନ୍ୟତମ
ବନ୍ଧୁ ଭାବେ କମ୍ପ୍ୟୁଟ୍ ସତ୍ୟବାନ ବନ୍ଦବ୍ୟ ରଖି କହିଥିଲେ, ୫
ଅଗଷ୍ଟ ଦିନଟି ଶୋଷିତ ନିପାତିତ ମୁକ୍ତିକାମୀ ମେହେନତି
ଜନଶଙ୍କା ଜୀବନର ଏକ ମହାନ ଏତିହାସିକ ଦିନ । ସ୍ଵାଧୀନତା
ଆୟୋଜନର ଶତ ସ୍ଵର୍ଗିଦଙ୍କ ସପ ଅଜି ମଧ୍ୟ ଅପରିତ । ଦେଶର

ସୁନିଶ୍ଚିତ କରେ । ସୁତରାଂ ସେହିରଳି ଗୋଟିଏ ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତାର ଅବାଧ ଓ ଗ୍ରହଣଯୋଗ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀତା ପାଇଁ ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ ସର୍ତ୍ତ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବାକୁ ହିଁ ଏହା ଲାଗୁ କରିବାକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିଚାର କରାଯିବ । ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଝିକ୍ୟ, ସଂପ୍ରଦାୟିକ-ଜନଗୋଷିତ ସାଂପ୍ରଦାୟିକତାର ବିଲୋପ ସାଧନ ଲଭ୍ୟାଦି ହେଉଛି ସେହି ପ୍ରାକ ସର୍ତ୍ତ ଯାହା ପୂର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏକକତା ଜନସାଧାରଣଙ୍କର ବଳପୂର୍ବକ ଏକୀକରଣକୁ ବୁଝାଏ ନାହିଁ । ଲଭିହାସମ୍ବନ୍ଧତ ପଥରେ ଦୃଢ଼ ଅଗ୍ରଯାତ୍ରା ଜରିଆରେ ସେହି ଆକାଂକ୍ଷିତ ଝିକ୍ୟବନ୍ଧତା ଗତିର୍ଥିବା ଆବଶ୍ୟକ ।

ଆମର ଅନ୍ତିମ ନିବେଦନ ହେଉଛି ବିଭିନ୍ନ ବର୍ଗର
ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସାମ୍ୟ, ଏକ୍ୟ ଏବଂ ମୌତ୍ରୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା
କରିବାର ପ୍ରକୃତ ଅଭିଳାଷରୁ ଏହାକୁ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବାକୁ
ଚାହୁଁନଥିବା ଏବଂ “ଗୋଟିଏ ଦେଶ, ଗୋଟିଏ ଭାଷା ଏବଂ
ଗୋଟିଏ ଆଜନ”ର ଆକର୍ଷଣୀୟ ସ୍ଥୋଗାନର ଆତ୍ମଆଳରେ
‘ହିନ୍ଦୁରାଷ୍ଟ୍ର’ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରିବା, ମୁସଲମାନ ଓ ଖ୍ରୀଷ୍ଟୀଆନ ଧର୍ମାବଳମ୍ୟ
ମାନଙ୍କର ହିନ୍ଦୁକରଣର ହତିଆର ଭାବରେ ଉତ୍ତର ହିନ୍ଦୁ ସାଂପ୍ରଦାୟିକ
ଶକ୍ତିମାନଙ୍କର ଅନ୍ୟତମ ମୂଳ କର୍ମସ୍ତ୍ରଚାକୁ ଆଜନସିଦ୍ଧ କରିବା
ପାଇଁ ଏକକ ନାଗରିକ ସଂହିତା କାଯ୍ୟକାରୀ କରାଯିବା ଉଚିତ
ନୁହେଁ । କମିଶନ ଦେଶର ପରିସିଦ୍ଧ ସଂପର୍କରେ ଏକ ବାପ୍ତବବାଦୀ
ଆଭିମୁଖ୍ୟ ଗ୍ରହଣ କରିବ, ଏହାର ସମସ୍ତ ଦିଗ ଏବଂ ବାଧା
ପ୍ରତିବନ୍ଦକଙ୍କୁ ବିଚାରକୁ ନେବ, ଉପରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ଯୁକ୍ତିଗୁଡ଼ିକୁ
ଆବେଗମୁକ୍ତ ଭାବରେ ସମୟପରିଷିତ ଯୁକ୍ତି ଏବଂ ସତ୍ୟର କଷଟ୍ଟି
ପଥରେ ପରାକ୍ରା କରି ଦେଖିବ ଏବଂ ସମସ୍ତ ବାହ୍ୟ ଶକ୍ତିର
ପ୍ରଭାବରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଗୋଟିଏ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଉପସଂହାରରେ
ଉପନୀତ ହେବ ବୋଲି ଆନ୍ତରିକତା ସହିତ ଆମେ ବିନାତ
ଅନୁରୋଧ କରୁଛୁ ।

ପ୍ରଭାସ ଘୋଷ ସାଧାରଣ ସଂପାଦକ

ସମ୍ବନ୍ଧ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ଜନଗଣଙ୍କ ପରିବର୍ତ୍ତେ ପୁଞ୍ଜିପତିଶ୍ରେଣୀ ରାଷ୍ଟ୍ରର
ମାଲିକ ହୋଇ ବସିଛି । ଦେଶରେ ପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା
ଆଜି ଆଉ ମଣିଷକୁ ଭଲ କିଛି ଦେଇପାରେ ନା । ଆଜି ପୁଞ୍ଜିବାଦ
ନାତି ନୌତିକତା ଉପରେ ଆକ୍ରମଣ କରୁଛି । ଝାନ-ବିଝାନ-
ଜ୍ଞାନାସକୁ ବିକୃତ କରୁଛି । ଏହି ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ରକ୍ଷକ
କେନ୍ଦ୍ର ଓ ରାଜ୍ୟର ବିଜେପି ସରକାର ମିଳିତଭାବେ ମଣିପୁରରେ
ନିଆଁ ଲଗେଇଛନ୍ତି । ବିଜେପି ଭଲ ଜୟନ୍ୟ ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ଶକ୍ତିକୁ
ନିର୍ଣ୍ଣିତ ଭାବେ ସରକାରରୁ ହଟାଇବାରୁ ହେବ । ମାତ୍ର ଭୋଟ
ବ୍ୟବସ୍ଥା, ସଂସଦୀୟ ଗଣତାନ୍ତ୍ରିକ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଆଜି ଜନ ଜାବନର
ମୂଳ ସମସ୍ୟାଗୁଡ଼ିକୁ ସମାଧାନ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ଏଥୁପାଇଁ
ଦରକାର ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ । ଦରକାର ଯଥାର୍ଥ କମ୍ପ୍ୟୁନିଷି
ପାର୍ଟୀ । ସେହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ହଁ କମ୍ପ୍ୟୁଟ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷ
ଏସ୍‌କ୍ଲୁଷିଆଇ(ସି)କୁ ଗତିତୋଳିଥିଲେ । ସେ ମାର୍କ୍ଚିବାଦ-
ଲେନିନବାଦକୁ ଆହୁରି ବିକଶିତ କରିଛନ୍ତି । ମାର୍କ୍ଚିବାଦ-
ଲେନିନବାଦ-ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଚିତ୍ରାଧାରାକୁ ହତିଆର କରି
ଆଗେଲ ନାଲିବାଜ ଆହାନ ଦେଇ ସେ ଚକ୍ରବର୍ଯ୍ୟ ଶୈଖ ଜଲେ ।

ଏହାପରେ ଆରମ୍ଭ ହେଲା ମୁଖ୍ୟବକ୍ତା କମ୍ପେଡ ପ୍ରଭାକର
ଘୋଷଙ୍କ ଦୀକ୍ଷାନ୍ତ ବକ୍ତବ୍ୟ । ବକ୍ତବ୍ୟର ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ସେ ଉପସ୍ଥିତ
ସାଧାରଣ ଜନତା ତଥା ବିଦେଶାଗତ ସାଥୀମାନଙ୍କୁ ସ୍ଵାଗତ
ଜଣାଇଥିଲେ । ସମାବେଶକୁ ସଫଳ କରିବା ପାଇଁ ସାହାଯ୍ୟ
ସହଯୋଗର ହାତ ବଢ଼େଇ ଦେଇଥିବା ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ
ଅଭିନନ୍ଦନ ଜଣାଇଥିଲେ ଏବଂ କହିଥିଲେ ଏହି ସହଯୋଗିତା
ନପାଇଥିଲେ ବ୍ରିଗେଡ଼ରେ ଏତେବତ ଏକ ସୁବିଶାଳ ସମାବେଶ
କରିବା କେବେ ସମ୍ଭବ ହୋଇନାଥା ।

ଦଳଗଠନର ସେହି ସ୍ଵରୂପା ପର୍ବରେ କମ୍ପ୍ଲେଡ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଅନନ୍ୟ ସାଧାରଣ ସଂଗ୍ରାମର ସ୍ଵତଃ ଚାରଣ କରି ତାଙ୍କର ଅମୂଳ୍ୟ ଶିକ୍ଷାଗୁଡ଼ିକକୁ ସେ ତୋଳିଥରିଥିଥିଲେ । ମହାନ ନେତା ଶିକ୍ଷା

(ଆବଶ୍ୟକ ଗ୍ରଂଥ ପର୍ଯ୍ୟାନ)

ବିଗେତ୍ ପ୍ୟାରେତ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡଟାରେ .....

(୭ମ ପଞ୍ଚାର ଅବଶିଷ୍ଟାଙ୍ଗ)

ଦେଇଥୁଲେ, “ବିପୁଳତାରୁ ବଡ ସଂପଦ ଓ ବିପୁଳୀ ଜୀବନଠାରୁ ବଡ ଜୀବନ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ ।”

ପାର୍ଟ ଗଠନର ଜଡ଼ିହାସ ବର୍ଷନା କରିବାକୁ ଯାଇ ସେ
ସଦ୍ୟ ସ୍ଵାଧୀନତା ପ୍ରାୟ ଦେଶରେ ଏକ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ନାମଧାରୀ
ଆର୍ଜନ୍ତିକ ସ୍ଥାନକୁ ସଂପନ୍ନ ପାର୍ଟିଥିବା ସବେ ମଧ୍ୟ କାହିଁକି କମ୍ବେତ
ଶିବଦାସ ଘୋଷ ଏକ ସଠିକ କମ୍ୟୁନିଷ୍ଟ ପାର୍ଟ ଭାବେ
ଏସ୍‌ମ୍ୟୁସିଆଇ(ସି)କୁ ଗଢ଼ିତୋଳିଥିଲେ, ତାହା ବିଶ୍ଵିଷଣ
କରିଥିଲେ । ମୁହଁରେ ମାର୍କ୍ଚିବାଦର କଥା କହିଲେ ମଧ୍ୟ ସିପିଆଇ
ଦଳଟି କାହିଁକି ଯଥାର୍ଥ ମାର୍କ୍ଚିବାଦୀ ପାତିଭାବେ ଗଢ଼ି ଉଠି ପାରିନାହିଁ
ପ୍ରାଞ୍ଚଳ ଭାବେ ତାହା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରି ସେ ଦର୍ଶାଇଥିଲେ, ୧୯୪୪
ମସିହା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସିପିଆଇ ଦଳ ବୁଝିପାରି ନାହିଁ ଯେ ୧୯୪୩
ମସିହାରେ ଭାରତ ରାଜନୈତିକ ଭାବେ ସ୍ଵାଧୀନତା ଅର୍ଜନ
କରିଛି । ଅଧୀପତି ତ ବ୍ୟକ୍ତିବାଦର ରୂପକୁ ସେମାନେ
ଧରିପାରିନଥିଲେ । ସେଥିପାଇଁ ମାର୍କ୍ଚିବାଦୀ ରାଷ୍ଟ୍ରାରେ ଯୌଥ
ନେତୃତ୍ବ ଗଢ଼ିତୋଳିବାକୁ ସେମାନେ ବ୍ୟର୍ତ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ।
ସେହିପଥରେ ହିଁ ସିପିଆଇ(ଏମ୍) ମଧ୍ୟ କିଭଳି ମାର୍କ୍ଚିବାଦୀ
ନାମଧାରୀ ପାର୍ଟ ଭାବେ ଆଜି ଭୋଟସର୍ବସ୍ଵ ସୋଷାଳ
ଡେମୋକ୍ରାଟିକ ପାର୍ଟିରେ ପରିଣତ ହୋଇଛି, ଉଦାହରଣ ଦେଇ
ସେ ଏହା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିଥିଲେ ।

କମ୍ପ୍ୟୁଟର ଶିବଦ୍ଧାସ ଘୋଷଙ୍କ ଶିକ୍ଷା ଉଲ୍ଲେଖ କରି ସେ କହିଥିଲେ, ଉନ୍ନତ ଆଦର୍ଶ ହଁ ଉନ୍ନତ ଚରିତ୍ର ଓ ଉନ୍ନତ ନୀତି ନୈତିକତାର ଜନ୍ମ ଦିଏ । ଏହି ଶିକ୍ଷାକୁ ଗୃହଣ କରି ଏସମ୍ମୟସିଆଇ(ସି) ତାର ଜନ୍ମଲଗ୍ନରୁ ଜନଜୀବନର ପ୍ରତିଟି ସମସ୍ୟାକୁ ନେଇ ଗଣଆଦୋଳନ ଗଢ଼ିତୋଳୁଛି । ଶୋଷିତ ମଣିଷଙ୍କ ସଂଗଠିତ କରଇ ।

ଦେଶର ସର୍ବାତ୍ମକ ସଂକଟଜନକ ପରିସ୍ଥିତିର ଉଲ୍ଲେଖ

କରି ସେ କହିଥୁଲେ, ବିଜେପି, ପ୍ରଧାନମନ୍ତ୍ରୀ ନରେନ୍ଦ୍ର ମୋଦୀ ଓ
ତାଙ୍କର ସ୍ଵରାଷ୍ଟ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ପ୍ରାୟତ୍ତ ତବଳ ଲଞ୍ଜିନ ସରକାର ନେଇ
ଗର୍ବ କରନ୍ତି । ଏହି ତବଳ ଲଞ୍ଜିନ ଗାତ୍ରରେ ବସିଛନ୍ତି ଆଦାନୀ
ଅଧ୍ୟାନୀ ଭଳି ହାତଗଣତି ଏକଟାଟିଆ ପୁଞ୍ଜିପତି ଗୋଷ୍ଠୀ ଏହି
ସାଂପ୍ରଦାୟିକ ଶକ୍ତି ବିଜେପିର ଧର୍ମଭକ୍ତିର ମୂଳରେ ଅଛି ଭୋଗ
ସ୍ଵାର୍ଥ । ଭୋଗରେ ଜିତିବା ପାଇଁ ଏମାନେ ଦଙ୍ଗା ଲଗାନ୍ତି ।
ଏମାନଙ୍କୁ ଅବଶ୍ୟ ହିଁ ସରକାରା କ୍ଷମତାରୁ ହଟାଇବାକୁ ହେବ ।
ଡେବେ କେବଳମାତ୍ର ଭୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ ବିଜେପିକୁ ହଟାଇଲେ
ହିଁ ଦେଶରୁ ସାଂପ୍ରଦାୟିକତାର ବିପଦକୁ ଦୂର କରାଯାଇପାରିବ
ନାହିଁ । ‘ଜଣ୍ମିଆ’ ବୋଲି ବିଜେପି ବିରୋଧୀ ଯେଉଁ ମେଣ୍ଟ
ହୋଇଛି । ତା’ ମଧ୍ୟ ବିଜେପିର ଏନ୍ତିଏ ମେଣ୍ଟଭଳି ଏକଟାଟିଆ
ପୁଞ୍ଜିପତିମାନଙ୍କର ସ୍ଵାର୍ଥରକ୍ଷାକାରୀ ଦଳମାନଙ୍କର ଆଉ ଏକ
ମେଣ୍ଟ ।

ଏହି ଅବସ୍ଥାରେ ପ୍ରୟୋଜନ ଦେଶବ୍ୟାପିକ
ଗଣଆନ୍ଦୋଳନ । କାରଣ ଦଳମାନଙ୍କର ନାଁ ଯାହା ହେଉ ନା
କାହିଁକି, ରାଜନୀତି ପ୍ରକୃତରେ ଦୁଇଟି । ଗୋଟିଏ ହେଲା
ଶୋଷଣମୂଳକ ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ବ୍ୟବସ୍ଥାକୁ ରକ୍ଷା କରିବାର ରାଜନୀତି,
ଅନ୍ୟଟି ହେଲା ପୁଞ୍ଜିବାଦୀ ଶୋଷଣ ବିରୋଧୀ ସଂଖ୍ୟାଗରିଷ୍ଠ
ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସ୍ଵାର୍ଥରକ୍ଷାକାରୀ ରାଜନୀତି । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପରିସତ୍ତି
ଯାଇଥିବା ପୁଞ୍ଜିବାଦ ଆଜି ସମାଜର ବିକାଶକୁ ରୁଦ୍ଧ କରୁଛି ।
ମଣିଷର ବିବେକ, ମନୁଷ୍ୟତା, ଚରିତ୍ରକୁ ଧ୍ୟାନ କରୁଛି । ଏହି
ଅବସ୍ଥାରେ ବିପୁଲର ଝଣ୍ଟାକୁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକିତ କରି ଠିଆ ହୋଇଛି
ଏସମ୍ମୁଦ୍ରିଆଇ(ସି) । ବୃଦ୍ଧତ ବାମପଦ୍ମା ଦଳଭାବେ ସିପିଆଇ(ଏମ)
ପ୍ରତି ଆହ୍ଵାନ ଜଣାଇ ସେ କହିଥିଲେ, ଆମେ ତାହୁଁ ଝାକ୍ୟବନ୍ଧ
ବାମପଦ୍ମୀ ଆନ୍ଦୋଳନ । ଭୋଟସର୍ବସ୍ଵ ରାଜନୀତି ତ୍ୟାଗ କରି
ଆନ୍ଦୋଳନ ରାଷ୍ଟ୍ରାରେ ସିପିଆଇ(ଏମ) ଆସୁ । ଆମେ ଏକା
ସାଙ୍ଗରେ ଜନଗଣଙ୍କର ଦାବି ନେଇ ଲାଭିବ ।

ଜନଗଣଙ୍କ ଆହ୍ଵାନ ଦେଇ ସେ କହିଥୁଲେ,

ଆପଣମାନେ ରାଜନୈତିକଭାବେ ସଚେତନ ହୁଅନ୍ତୁ । ନହେଲେ ବାରମ୍ବାର ପ୍ରତାରିତ ହେବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସ୍ଵାଧୀନତା ଆୟୋଳନର ବୀର ସହିଦମାନଙ୍କ ନାମ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ସେ ସମବେତ ଜନତାଙ୍କୁ ନିବେଦନ କରି କହିଥିଲେ, ‘ଆପଣମାନେ ଯେଉଁମାନେ ପ୍ରବଳ ଆବେଗ ନେଇ ଏହି ସମାବେଶକୁ ଆସିଛନ୍ତି, ସେମାନେ ନିଜ ଘରର ଗୋଟିଏ ଦୁଇଟି ସନ୍ତାନକୁ ଦଳ ହାତରେ ଟେକି ଦିଅନ୍ତୁ । ସେମାନଙ୍କ ହୁଏତ ଫାଶୀ ଖୁଣ୍ଟରେ ପ୍ରାଣ ଯିବ । ମାତ୍ର ସେମାନେ ଜୀବନ ଦେଲେ ମଧ୍ୟ ମନୁଷ୍ୟଦ୍ୱାର ମର୍ଯ୍ୟାଦା ରକ୍ଷା କରିଯିବେ ।’ ଜନସାଧାରଣଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ କରି କହିଲେ, ‘ଆପଣମାନେ ଆମକୁ ସମର୍ଥନ କରନ୍ତୁ । ଏହି ପାର୍ଟି ଆପଣଙ୍କର । ଏହି ପାର୍ଟି ଗରିବ, ଶୋଷିତ ମଣିଷର ପାର୍ଟି । ଏହି ପାର୍ଟିକୁ ଆପଣମାନେ ସର୍ବଶକ୍ତି ଦେଇ ରକ୍ଷା କରିବେ ।’

କମେଡ ପ୍ରଭାଷ ଘୋଷଙ୍କ ଦୀର୍ଘ ବକ୍ତବ୍ୟ ଶେଷ ହେଲା ।
ସମୟ ବିଗ୍ରେଡ ଗ୍ରାଉଣ୍ଡ ଓ ଏହାର ଚତୁର୍ଥାର୍ଦ୍ଧରେ ଏକ ଭିନ୍ନ
ବାତାବରଣ । ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଭାଷାଗତ ସୀମାବନ୍ଦତା ଯୋଗୁ
ବୁଝିବାକୁ ଅସୁବିଧା ହେଉଥିଲା, ସେମାନେ ମଧ୍ୟ ସେହି ଉଦାର
କଣ୍ଠସ୍ଵରକୁ ଉପଲବ୍ଧି କରି ବିଷୟବସ୍ତୁ ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା
କରୁଥିଲେ । ଏହାପରେ ସଂଗୀତ ଗୋଷ୍ଠୀର ସମ୍ମିଳିତ କଣ୍ଠରେ
ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ସଂଗୀତର ହୃଦୟସର୍�ତୀ ମୂର୍ଛନା ଅକାଶ ବତାସରେ
ଧ୍ୱନିତ ହରତଥିଲା । ମୁକ୍ତ ସଂଗ୍ରାମର ପ୍ରେରଣା ଚତୁର୍ଦ୍ଦିଶରେ
ସଂଚରିତ ହେଲା । ଲକ୍ଷ ଲକ୍ଷ ମନ୍ଦମୁଗ୍ଗ ଜନତା ଦଶାୟମାନ
ହୋଇ ମହାନ ନେତା କମେଡ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କର ଅପୂରିତ
ସ୍ଵପ୍ନକୁ ସାକାର କରିବା ନିମିତ୍ତ ସଂକଳବନ୍ଦ ହେଉଥିଲେ ।
ସଭାମଞ୍ଚରୁ ସମାବେଶର ସମାପ୍ତି ଘୋଷଣା ହେଲା । ମାତ୍ର ଜନତା
ବ୍ରିଗେଡର ମାଯା ଛାଡ଼ିପାରୁ ନଥିଲେ । ଚକ୍ଷୁରେ ଲୋତକର ଧାରା ।
ଆଗେଇବାକୁ ହିଁ ହେବ । ମହାନ ନେତାଙ୍କର ପ୍ରଦର୍ଶିତ ପଥରେ
ଆଗେଇବାକୁ ହେବ । ସମାଜ ବିପ୍ଳବର ଦାୟିତ୍ବ ପାଳନ କରିବାକୁ
ହେବ । ଆଉ ଏକ ଆରମ୍ଭର ସ୍ମୃତିପାତ କରିବାକୁ ହେବ ।

ମହାନ ନେତା କମ୍ପ୍ଲେଟ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଜନ୍ମ ଶତବର୍ଷ ଉଦ୍‌ୟାପନୀ ଏତିହାସିକ ଜନମଭାକୁ ପଢ଼ିଲ କରିବା ପାଇଁ ମାହାପ୍ୟ ମହାଯୋଗ କରିଥିବା ଏବଂ ଅଗନ୍ଧିଶକାରୀ ଜନମାଧାରଣ ଓ ସଙ୍ଗ୍ରହିତ ମାନଙ୍କ ଅଭିନନ୍ଦନ

ପିତ୍ର ବନ୍ଧୁଗଣ,

ଭାରତବର୍ଷ ସାଧାନତା ଆଦୋଳନର ଆପୋଷହିନୀ
ଧାରାର ମହାନ ସଂଗ୍ରାମୀ, ପ୍ରିୟତମ ନେତା, ଶିକ୍ଷକ,
ପଥପୁଦର୍ଶକ, ଏ ଯୁଗର ଅନ୍ୟତମ ଅଗ୍ରଣୀ ମାର୍କ୍କବାଦୀ
ଦାର୍ଶନିକ ତଥା ଏଦେଶର ଏକମାତ୍ର ଯଥାର୍ଥ ବିପୁଲୀ ଦଳ
ଏସ.ୟୁ.ସି.ଆଇ(କମ୍ଯୁନିଷ୍ଟ)ର ପ୍ରତିଷ୍ଠାତା ସାଧାରଣ ସମାଦକ
କମ୍ପ୍ଲେଟ୍ ଶିବଦାସ ଘୋଷଙ୍କ ଜନ୍ମଶତବର୍ଷୀକୀ ଗତ ଅଗଷ୍ଟ ୫
ତାରିଖ ଦିନ କଲିକତାର ବ୍ରିଗେଡ୍ ପ୍ୟାରେଡ୍ ଗ୍ରାଉଣ୍ଟରେ
ବିଶାଳ ସର୍ବଭାରତୀୟ ଏତିହାସିକ ଜନସ୍ଵତା ମଧ୍ୟଦେଇ
ଉଦ୍ୟାପିତ ହୋଇଛି । ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମକୁ ସମାପ୍ତ ଦିଗରୁ ସଫଳ
କରିବା ପାଇଁ ଜନଗଣଙ୍କ ଅନ୍ଧ ସହଯୋଗ, ଆର୍ଥିକ ତଥା

ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସାହାଯ୍ୟ ଓ ନୈତିକ ସମାର୍ଥନ ଏବଂ ବିଶେଷକରି ପ୍ରବଳ୍ଲ
ପ୍ରତିକୁଳ ପରିସ୍ଥିତି ମଧ୍ୟରେ ଡେଢ଼ିଶାରୁ ଦୁଇଟି ସ୍ଵେଶାଳ ଗ୍ରେନ୍,
ବହୁ ରିଜର୍ସ ବସ୍ତ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଭାବେ ଅଂଶୁରଣ କରିଥିବା
୨୦ ହଜାରରୁ ଉଚ୍ଚ ଜନତାଙ୍କର ଶୃଙ୍ଖଳିତ ତଥା ଘୋର୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ
ଆଚରଣ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କୁ ପରିଚାଳନା କରିବା କ୍ଷେତ୍ରରେ
ସ୍ଵାପ୍ନାସେବକମାନଙ୍କ ଦାୟିତ୍ବପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା ଅତ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଶଂସନୀୟ
ଓ ଅଭିନନ୍ଦନୀୟ । ରେଳ ବିଭାଗର ଅସହଯୋଗ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ
କେତେକ କାରଣରୁ ଆପଣମାନଙ୍କୁ ବହୁ ଅସ୍ଵାକିଧାର ସମ୍ବନ୍ଧାନ
ହେବାକୁ ପଡ଼ିଛି; କିନ୍ତୁ ତାସଭେ ମଧ୍ୟ ଆପଣମାନେ ଯେଉଁ ଶୃଙ୍ଖଳା,
ଘୋର୍ୟ ଓ ଦାୟିତ୍ବବୋଧର ପରିଚୟ ଦେଇଛନ୍ତି ସେଥୁପାଇଁ
ଏସ.ୟ.ସି.ଆଇ(କମ୍ପ୍ୟୁଟର) ଡେଢ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କମିଟି ପକ୍ଷର

ଆପଣମାନଙ୍କୁ କୃତଜ୍ଞତା ଓ ସଂଗ୍ରାମୀ ଅଭିନନ୍ଦନ ଝାପନ
କରୁଛୁ । ଆଶାକରୁ, ଆଗାମୀ ଦିନରେ ଜନଜୀବନର ଜ୍ଞଳନ୍ତ
ସମସ୍ୟା ସମାଧାନ ପାଇଁ ସଂଗଠିତ ଗଣଆନ୍ଦୋଳନରେ
ଆପଣମାନେ ନିଷ୍ଟଯେ ସାହାଯ୍ୟ ସହଯୋଗ ବଜାୟ ରଖିବେ
ଏବଂ ସକ୍ରିୟଭାବେ ଯୋଗଦାନ କରି ଆହୁରି ଅଧିକରୁ ଅଧିକ
ଦ୍ୱାୟିତ୍ବ ବହମ କରିବେ ।

ବିପବୀ ଅଭିନନ୍ଦମ ସହ

ଶଙ୍କର ଦାଶଗୁପ୍ତ

ସମ୍ବାଦକ, ଏସ୍.ୟୁ.ସି.ଆଇ. (କମ୍ପ୍ୟୁନିଷ୍ଟ୍),
ଓଡ଼ିଶା ରାଜ୍ୟ କମିଟି